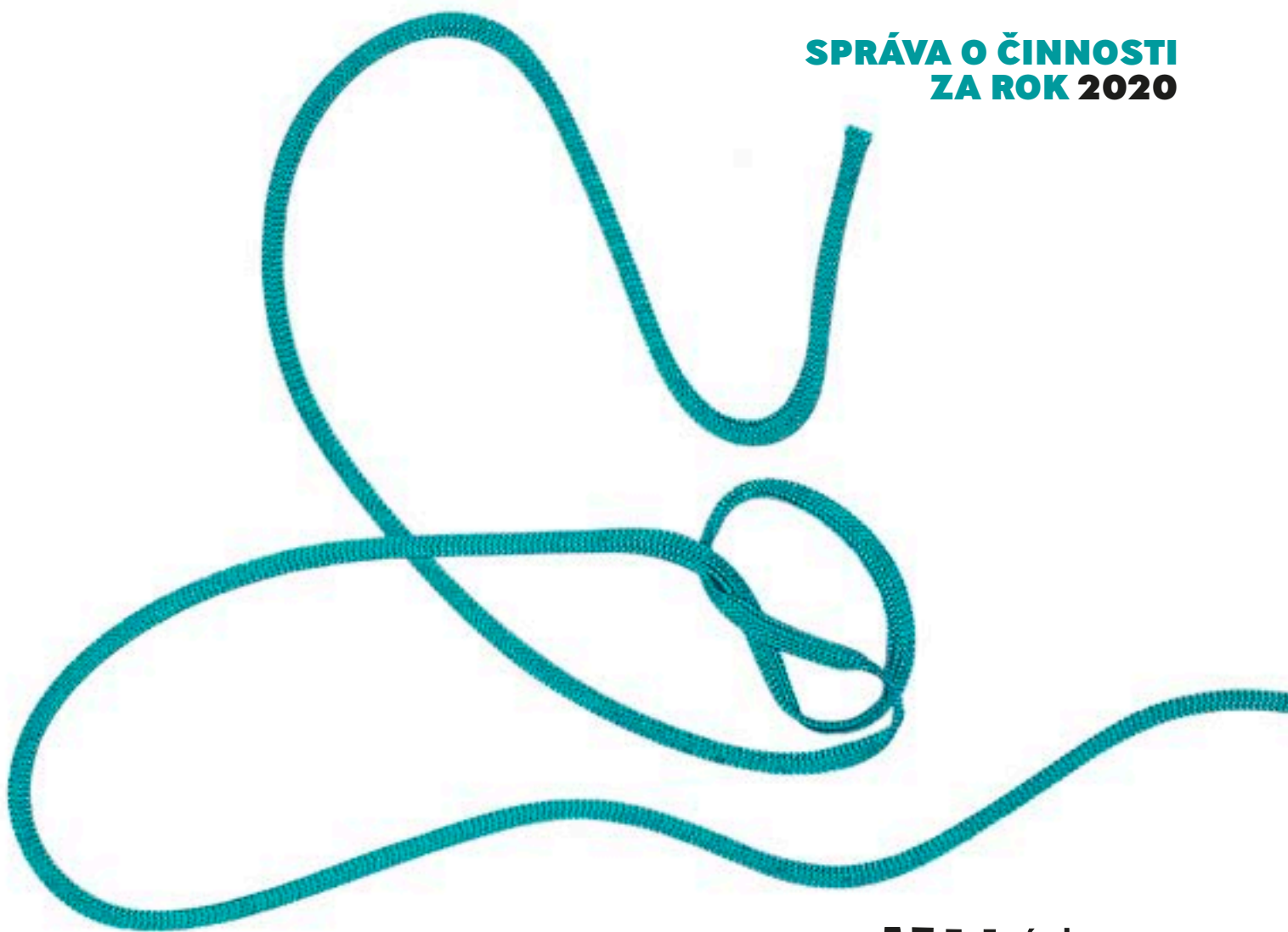

KRÍZOVÉ RIEŠENIA

SPRÁVA O ČINNOSTI
ZA ROK 2020

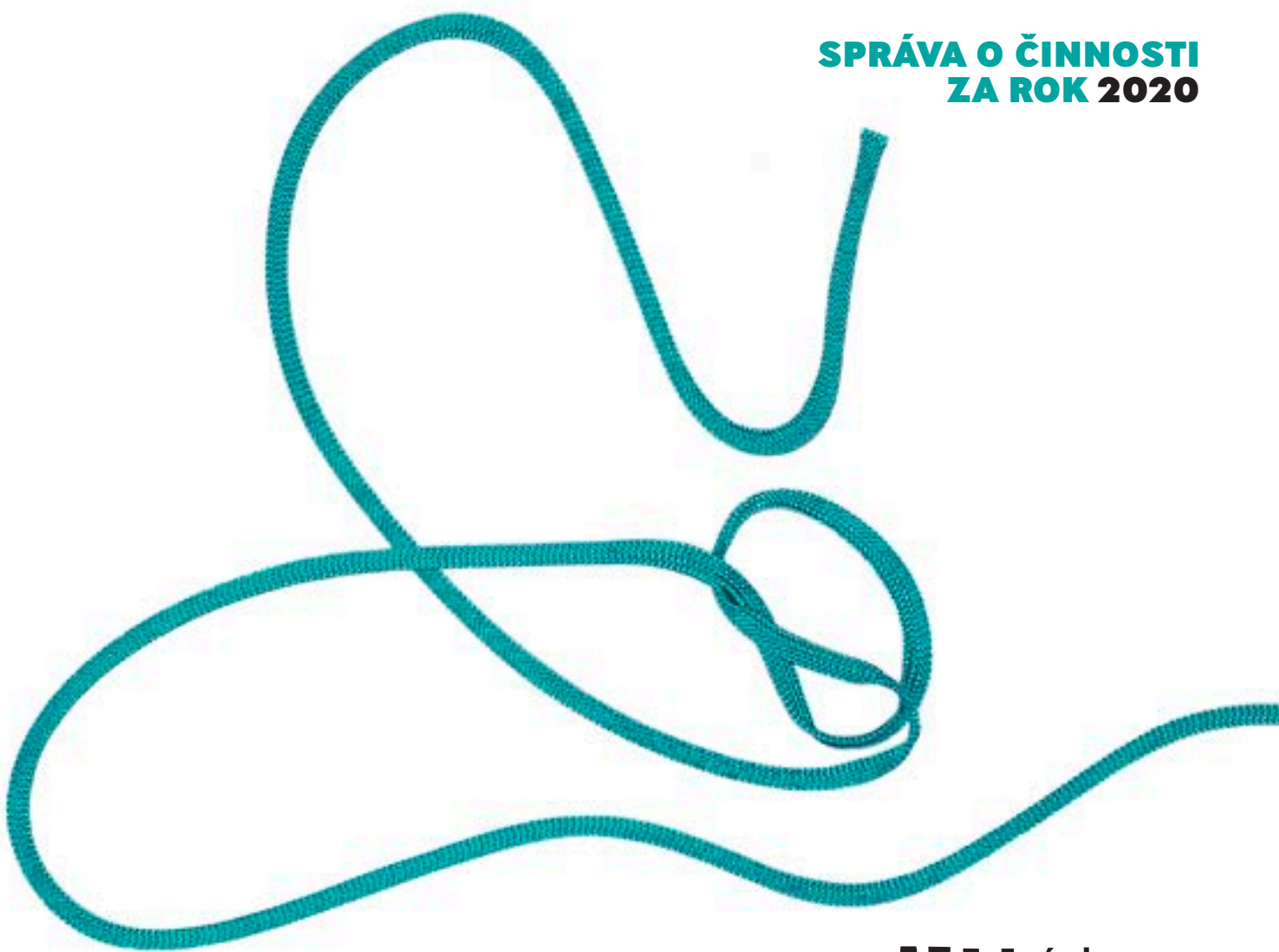
Európska
investičná
banka

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

KRÍZOVÉ RIEŠENIA

SPRÁVA O ČINNOSTI
ZA ROK 2020

Európska
investičná
banka

banka *EÚ*

Správa o činnosti Európskej investičnej banky za rok 2020

© Európska investičná banka, 2021.

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxemburg

☎ +352 4379-1

✉ info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheeubank

Všetky práva vyhradené.

Všetky otázky týkajúce sa práv a udeľovania licencií treba zasielať na adresu publications@eib.org

Viac informácií o činnostiach EIB nájdete na našom webovom sídle www.eib.org

Kontaktovať nás môžete aj na adrese info@eib.org. Naš elektronický spravodajca je dostupný na www.eib.org/sign-up

Vydala Európska investičná banka.

Vytlačené na papieri Munken Polar, bouffant 1.13, FSC® Mix blanc.

EIB používa papier certifikovaný združením Forest Stewardship Council (FSC). Pretože ho vyrábajú ľudia, ktorí majú radi stromy.

FSC podporuje environmentálne prijateľné, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie svetových lesov.

Všetci vieme, že čítanie je pre nás dobré. Je tiež dobré pre planétu – pokiaľ čítate z toho správneho papiera.

Vytlačila Imprimerie Centrale

print: QH-BF-21-001-SK-C ISBN 978-92-861-4895-8 ISSN 2599-6762 doi:10.2867/93998
pdf: QH-BF-21-001-SK-N ISBN 978-92-861-4861-3 ISSN 2599-6991 doi:10.2867/559406

AKO ČITAŤ SPRÁVU

Zotavenie sa z hospodárskeho vplyvu ochorenia COVID-19 je naliehavé, no musí ísť o zelenú obnovu a táto obnova musí byť spravodlivá voči ľuďom v rozvojových krajinách. **TÁTO SPRÁVA ZDÔRAZŇUJE REAKCIU EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKY NA NÚDZOVÚ SITUÁCIU SPÔSOBENÚ OCHORENÍM COVID-19 V ROKU 2020, AKO AJ INVESTÍCIE V OBLASTI KLÍMY, OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ROZVOJA, KTORÝMI BUDE BANKA PODPOROVAŤ UDRŽATEĽNÝ NÁVRAT K RASTU.**

ÚSTREDNÚ ČASŤ TEJTO SPRÁVY TVORIA TRI TEMATICKÉ ČASTI, ktoré sa zameriavajú na niektoré z riešení banky pre krízu spôsobenú ochorením COVID-19, zhoršovanie stavu klímy a životného prostredia a potrebu udržateľného rozvoja. Tieto časti týkajúce sa „riešení“ sa začínajú hlasmi z prostredia banky, hlasmi kľúčových zamestnancov, ktorí vysvetľujú, ako EIB reagovala na rok zasiahnutý krízami a položila základy pre budúce inovácie a rast. Príbehy, ktoré po nich nasledujú, vám predstavujú prácu banky v oblasti inovácií, infraštruktúry, MSP a klímy a životného prostredia v Európskej únii i za jej hranicami.

ZVYŠNÉ ČASTI SPRÁVY PREDSTAVUJÚ KONTEXT PRE TIETO RIEŠENIA.

Od strategického uvažovania v úvodnom slove prezidenta po údaje o úverovej a výpožičnej činnosti banky a pohľad na nasledujúci rok v hlavných bodoch operačného plánu skupiny.

SPRÁVA ROZPRÁVA PRÍBEH FINANČNEJ INŠTITÚCIE, KTORÁ SA ANGAŽUJE NA KAŽDEJ ÚROVNI – OD PODPORY PRE MIKROPÔŽIČKY AŽ PO MNOHOSTRANNÉ ROZVOJOVÉ PROGRAMY – PRI HĽADANÍ RIEŠENÍ NA KRÍZY OKOLO NÁS.

OBSAH

3	AKO ČITAŤ SPRÁVU
6	ÚVODNÉ SLOVO DÔKAZ, ŽE EURÓPA MÁ VÝSLEDKY
8	HLAVNÉ ÚDAJE ZA ROK 2020 ÚDAJE O ÚVEROVEJ ČINNOSTI A VPLYVE
10	SKUPINA EIB VO VAŠEJ KRAJINE ÚVEROVÁ ČINNOSŤ PODĽA KRAJÍN
12	EFISI VO VAŠEJ KRAJINE EURÓPSKY FOND PRE STRATEGICKÉ INVESTÍCIE PODĽA KRAJÍN
14	EIB VO VAŠOM SVETE ÚVEROVÁ ČINNOSŤ MIMO EURÓPSKEJ ÚNIE
16	RIEŠENIA PRE COVID: EIB ZVYŠUJE PODPORU ZOČI-VOČI PANDÉMII
18	RÝCHLA REAKCIA: CELOEURÓPSKY ZÁRUČNÝ FOND
20	LIEČIŤ, TESTOVAŤ, OČKOVAŤ: KLÚČOVÉ INVESTÍCIE DO VAKCÍN, LIEČBY A TESTOV NA COVID-19
24	„DAR Z NEBIES, NÁDHERNÁ VEC“: PODPORA PRE MALÉ TALIANSKÉ PODNIKY V ČASE KRÍZY COVID-19
26	ZÁCHRANNÉ LANO PRE SEVERNÉ ŠPANIELSKO: PODPORA PRE MALÉ ŠPANIELSKÉ PODNIKY V ČASE KRÍZY COVID-19
28	SPÄŤ K ZÁKLADOM: INVESTÍCIE DO ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI V MAĎARSKU A ČESKEJ REPUBLIKE
30	RIEŠENIA PRE KLÍMU: NAŠI EXPERTI POSUDZUJÚ VÝZVU SPOJENÚ SO ZMENOU KLÍMY
32	PLÁN PRE PLANÉTU: PLÁN KLIMATICKEJ BANKY
34	KEĎ VIETOR NEFÚKA: INOVATÍVNE ŠVÉDSKE BATÉRIE PRE DOMOVY A AUTÁ
36	NA ČO MONTY PYTHON ZABUDOL PRI LUPINE: FOND PRE OBEHOVÉ BIOHOSPODÁRSTVO
37	UDRŽATEĽNOSŤ VO VESMÍRE: ÚDAJE O ZMENE KLÍMY A NOVÉ VESMÍRNE TECHNOLÓGIE V TALIANSKU
38	EKOLOGICKÁ OCEĽ, OBEHOVÁ OCEĽ: DEKARBONIZÁCIA OCELE A BIOPALIVO V BELGICKU
40	TAJOMSTVÁ ČAKAJÚCE NA ODHALENIE: ŠTÚDIUM ZMENY KLÍMY A PRÍRODNÝCH KATASTROF V GRÉCKU
42	PLÁN PRE ŽIVOT: PREHODNOTENIE MESTSTKÉHO ROZVOJA V BARCELONE
43	ZELENÁ DOHODA V POHYBE: POĽSKO DOSTÁVA PODPORU NA OBNOVITEĽNÉ ZDROJE ENERGIE
44	RIEŠENIA PRE ROZVOJ: GLOBÁLNY POHĽAD
46	RÝCHLA ÚČAVA: OPATRENIA COVID-19 V ZDRAVOTNÍCKOM SYSTÉME MAROKA
49	ZÁCHRANA SNOV MLADÝCH ĽUDÍ: V TRIEDE V MAROKU A TUNISKU
50	SOLIDARITA V OBLASTI OČKOVANIA: SPRAVODLIVÝ PODIEL VAKCÍNY PROTI COVID-19 PRE AFRIKU
53	ĎALŠIA INFEKČNÁ HROZBA: VAKCÍNA NA TUBERKULÓZU V ROZVOJOVOM SVETE
55	GRUZÍNSKY SYR S CHUŤOU ŠVAJČIARSKA: FINANCOVANIE EÚ PRE VÝCHODNÉHO SUSEDA
56	DIGITÁLNE DETI: TECHNOLÓGIE TRANSFORMUJÚ SRBSKÉ ŠKOLY
58	ODKIAĽ POCHÁDZAJÚ FINANČNÉ ZDROJE
60	HLAVNÉ ÚDAJE Z OPERAČNÉHO PLÁNU SKUPINY
62	ČO ĎALEJ? ČO OČAKÁVAJÚ KLÚČOVÍ ZAMESTNANCI EIB VO SVOJICH SEKTOROCH ALEBO NA SVOJICH TRHOCH V ROKU 2021

ÚVODNÉ SLOVO

DÔKAZ, ŽE EURÓPA MÁ VÝSLEDKY

Z oči-voči bezprostrednej výzve spôsobenej pandémie ochorenia COVID-19 konala Európska investičná banka rázne s cieľom ochrániť pracovné miesta, podporiť odvetvia zasiahnuté krízou a pomôcť absorbovať najničivejšie hospodárske šoky. Náš záväzok dlhodobo bojovať proti klimatickej hrozbe sme pritom neoslabili. Využili sme naše skúsenosti a odbornosť, aby sme do našej pandemickej bezpečnostnej siete zaradili naše klimatické ciele. Len znova vybudovať to, čo tu bolo, nie je v záujme nikoho. Európa a svet môžu s EIB budovať lepšie.

V roku 2020 sme bojovali proti samotnému ochoreniu COVID-19, a to investovaním do spoločností, ktoré vyvíjali testy, liečbu a vakcíny, vrátane nemeckej spoločnosti BioNTech, ktorá vyrobila prvú schválenú vakcínu. Naším financovaním sa podporili zdravotnícke systémy v krajinách Európskej únie, ako aj vývoj kľúčových technológií, ktoré obdobie pandémie skráti. Vplyvu tohto ochorenia na hospodárstvo sme sa postavili množstvom okamžitých opatrení, aby sme do ekonomiky priniesli likviditu, a to najmä pre malé podniky, pričom sme pripravili komplexnejší Celoeurópsky záručný fond.

Na rozdiel od predchádzajúcich šokov táto kríza vznikla v reálnej ekonomike, a nie vo finančnom alebo štátnom sektore. Milióny firiem v dokonalej kondícii čelili v dôsledku období zákazu vychádzania problémom s nedostatkom likvidity. Podporovaním investícií do reálnej ekonomiky Celoeurópsky záručný fond už pomáha zaistiť, aby firmy v dobrej kondícii (ako aj pracovné miesta, ktoré poskytujú) boli zabezpečené a aby ich ťažkosti neprechádzali do bankového sektora a odtiaľ do súvah verejného sektora.

Ako svetovo najväčší dlhodobý mnohostranný dlžník a veriteľ sme toto všetko dokázali, pričom zvýšenú pozornosť sme venovali dôsledkom našich investícií pre výzvy, ktoré tu po odznení ochorenia COVID-19 zostanú. A robili sme to s globálnou perspektívou. Naše investície sú udržateľné a zelené a bojujú proti pandémie súčasne s tým, ako kladieme základy pre rozhodujúce desaťročie boja proti zmene klímy. Spojili sme sa s inými mnohostrannými inštitúciami a investormi s cieľom zabezpečiť, aby sa riešenie na COVID-19 dostalo aj do rozvojových krajín, pričom sme podpísali zmluvu na 400 miliónov EUR pre svetovú iniciatívu COVAX na podporu rovnakého prístupu k vakcíne v rozvojových krajinách. Bola to morálna zodpovednosť a je to zároveň kľúčový prínos k dosiahnutiu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

Aj v oblasti rozvoja musíme zosúladiť želanie vytvárať pracovné miesta a posilňovať rast so serióznym prístupom k investíciám v oblasti klímy. Napokon, opatrenia EÚ v oblasti klímy ako také nezastavia globálne otepľovanie, pretože 90 % emisií sa vytvára mimo Európskej únie. Ak sa rastúci dopyt po energii napríklad v Afrike bude riešiť uhoľnými a plynovými elektrárnami, naše klimatické ambície pôjdu doslova hore komínom.

Spravodlivé rozloženie investícií nie je iba záležitosť delenia na globálny Sever a globálny Juh. Regionálne zbližovanie v rámci Európskej únie sa v posledných rokoch spomalilo, a to najmä medzi mestskými a vidieckymi oblasťami. Potrebujeme zaistiť, aby ochorenie COVID-19 toto delenie neprehĺbilo. Podobne ako v prípade ochorenia COVID-19 a zmeny klímy sa naše investície v oblasti súdržnosti zameriavajú na okamžitý hospodársky zisk a dlhodobú udržateľnosť. „Spravodlivá transformácia“, ktorá podnecuje regióny, aby sa odklňali od znečisťujúcich priemyselných odvetví, dáva aj úplný trhový zmysel. Pozrime sa na rekord Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI), finančného piliera Investičného plánu pre Európu, ktorý v roku 2020 úspešne zavŕšil svoju päťročnú cestu k sume viac než 500 miliárd EUR v podporených investíciách. EFSI sa plne riadi trhom, pričom najväčšími piatimi príjemcami pôžičiek od EIB s podporou záruky EFSI, meranou voči HDP, sú Estónsko, Grécko, Bulharsko, Portugalsko a Lotyšsko. Štyri z desiatich operácií EFSI od EIB sa nachádzajú v oblastiach čerpajúcich finančné prostriedky z Kohézneho fondu. Keď sa naskytla príležitosť

ÚVODNÉ SLOVO PREZIDENTA

“ EIB je teraz prvou mnohostrannou rozvojovou bankou, ktorá nevynaloží žiadne prostriedky na niečo, čo má negatívny vplyv na klímu ”

našej podpory, regióny čerpajúce finančné prostriedky z Kohézneho fondu reagovali bankovateľnými projektmi. Fond EFSI zmobilizoval investície v celej Európe, ktoré by inak boli príliš rizikové. EFSI je ukážkou toho, ako podporiť investície do súkromného sektora s relatívne nízkymi verejnými výdavkami. Toto je podstatné pre spravodlivú transformáciu a je to cenná skúsenosť, ktorú využijeme v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čo je stimulačný program Európskej únie v súvislosti s ochorením COVID-19.

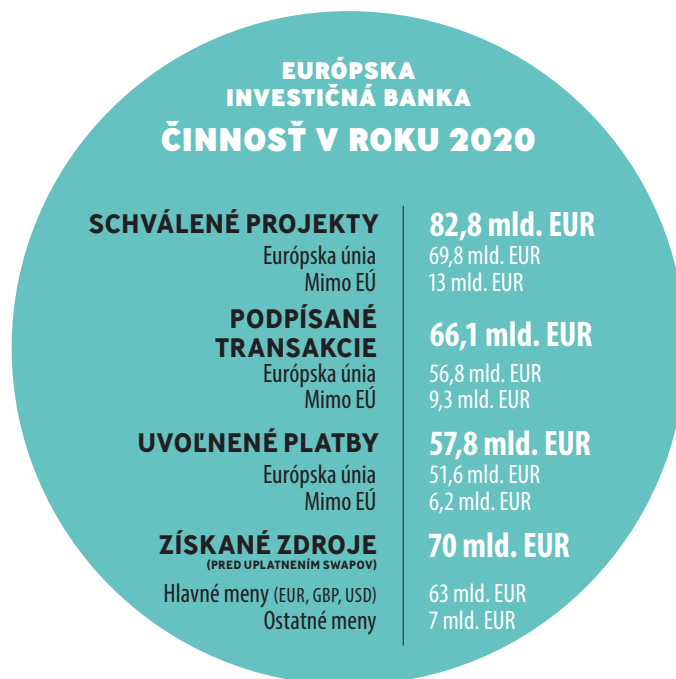
V roku 2020 sme pri našom zameraní sa na kritické klimatické desaťročie, ktoré máme pred sebou, nezaváhali. Náš Plán klimateckej banky, ktorý schválila naša správna rada v novembri, načrtáva všetky zložité parametre našej práce v oblasti klímy na obdobie rokov 2021 až 2025. Tento priekopnícky dokument zdôrazňuje náš záväzok zladit' celú našu prácu s Parížskou dohodou. EIB je teraz prvou mnohostrannou rozvojovou bankou, ktorá nevynaloží žiadne prostriedky na niečo, čo má negatívny vplyv na klímu. EIB je klimatická banka EÚ a najväčšia časť tejto správy o činnosti ilustruje, ako našou prácou čelíme globálnemu otepľovaniu.

Inovácie sú kľúčom k naplneniu našich ambícií v oblasti klímy. Ak chceme dosiahnuť masívne zníženie emisií, ktoré je potrebné na splnenie cieľov Parížskej dohody, nesmieme sa spoliehať na súčasné obchodné modely. Potrebujeme enormne zvýšiť využívanie existujúcej energie z obnoviteľných zdrojov a energeticky účinných technológií, ako aj vyvíjať nové technológie v oblasti klímy. Akýkoľvek hospodársky pokles má však negatívny vplyv na investovanie do nových technológií, pretože je považované za riskantné a nepodstatné. Horší čas na prepád v inováciách už ani nemohol nastať. Viac než kedykoľvek predtým potrebuje Európa a svet to, čo prinášajú technológie: prerušenie zvyčajných obchodných činností a zrýchlený a exponenciálny rast.

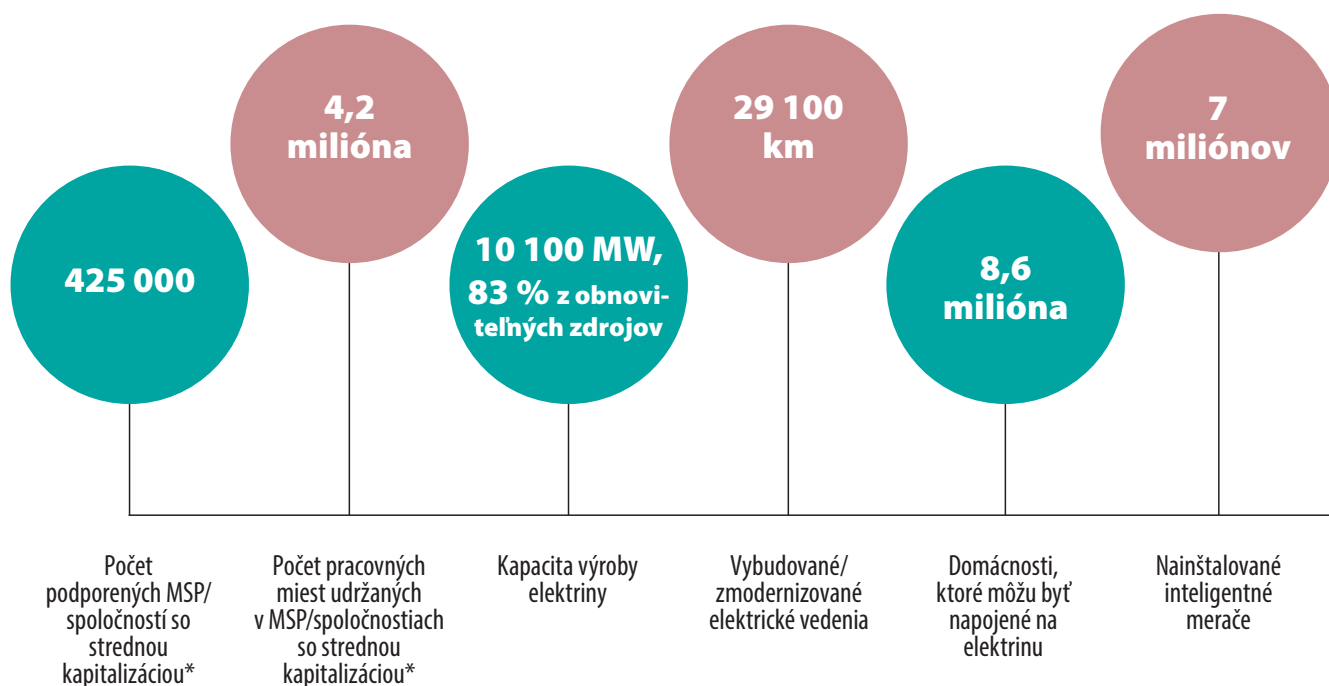
V EIB si svoj diel práce robíme tým, že udržiavame investovanie do inovácií. Poskytovaním dlhodobého financovania a znižovaním investičných rizík podporujeme predvídateľnejšie trhové prostredie pre nové, udržateľné technológie. Náš úspech nemeríme objemom peňazí, ktoré požičiavame. Snažíme sa o vplyv, aby sme prispeli k štrukturálnym zmenám, ktoré si vyžaduje hospodárstvo Európy, a aby sme zvyšovali prosperitu a bezpečnosť obyčajných ľudí na celom svete. Európska investičná banka je dôkazom toho, že Európa má výsledky.

Werner Hoyer

HLAVNÉ ÚDAJE ZA ROK 2020

Vplyv EIB

*Počet pracovných miest udržaných v MSP predstavuje počet zamestnancov v MSP/spoločnostiach so strednou kapitalizáciou, ktorým bolo v roku 2020 pridelené financovanie EIB, a počet zamestnancov v MSP, ktorým bolo pridelené financovanie EIF od októbra 2019 do septembra 2020.

Európsky investičný fond (EIF), ktorý je súčasťou skupiny EIB, sa špecializuje na rizikové financovanie na podporu mikropodnikov a malých a stredných podnikov a stimuluje rast a inovácie v Európe. Poskytuje financovanie a odborné znalosti pre zdravé, udržateľné investície a záručné operácie. Medzi akcionárov EIF patrí EIB, Európska komisia, verejné a súkromné banky a finančné inštitúcie.

EURÓPSKY INVESTIČNÝ FOND ČINNOSŤ V ROKU 2020

PODPÍSANÉ TRANSAKcie

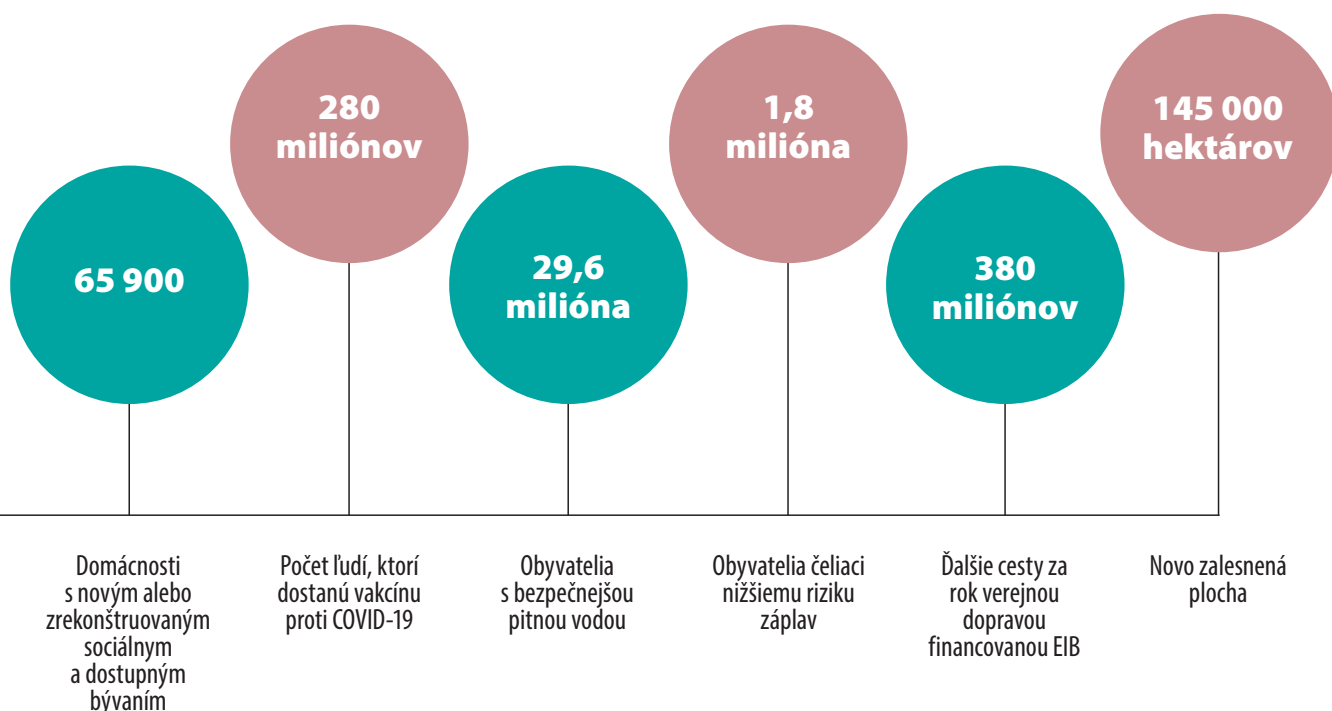
Vlastné imanie
Záruky
Mikrofinancovanie

12,9 mld. EUR

3,6 mld. EUR

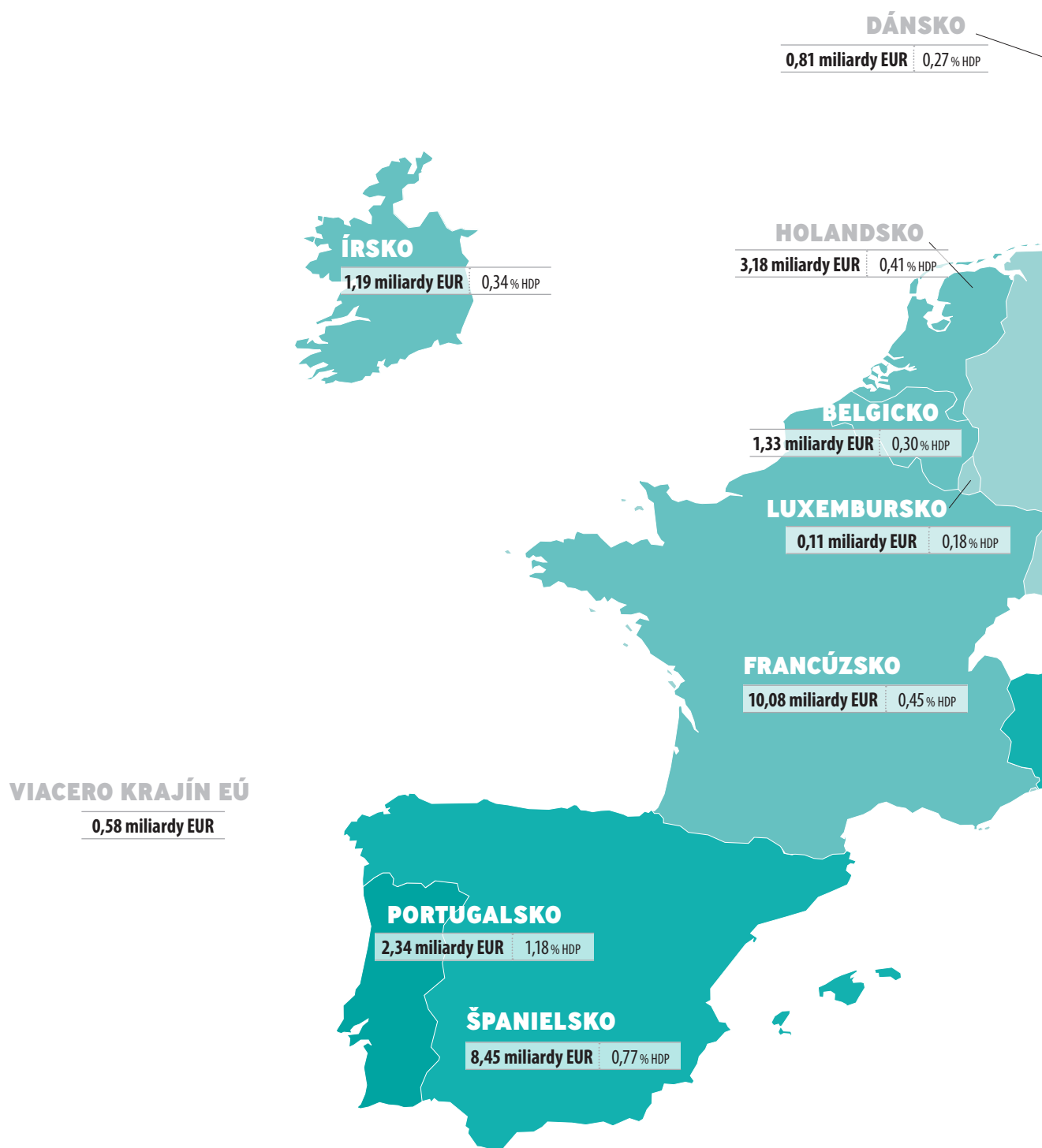
9,1 mld. EUR

0,2 mld. EUR

Číselné údaje predstavujú očakávané výsledky financovaných nových transakcií podpísaných prvýkrát v roku 2020 na základe dostupných údajov v tejto fáze. Žiadne číselné údaje neboli predmetom auditu a všetky sú predbežné.

SKUPINA EIB VO VAŠEJ KRAJINE

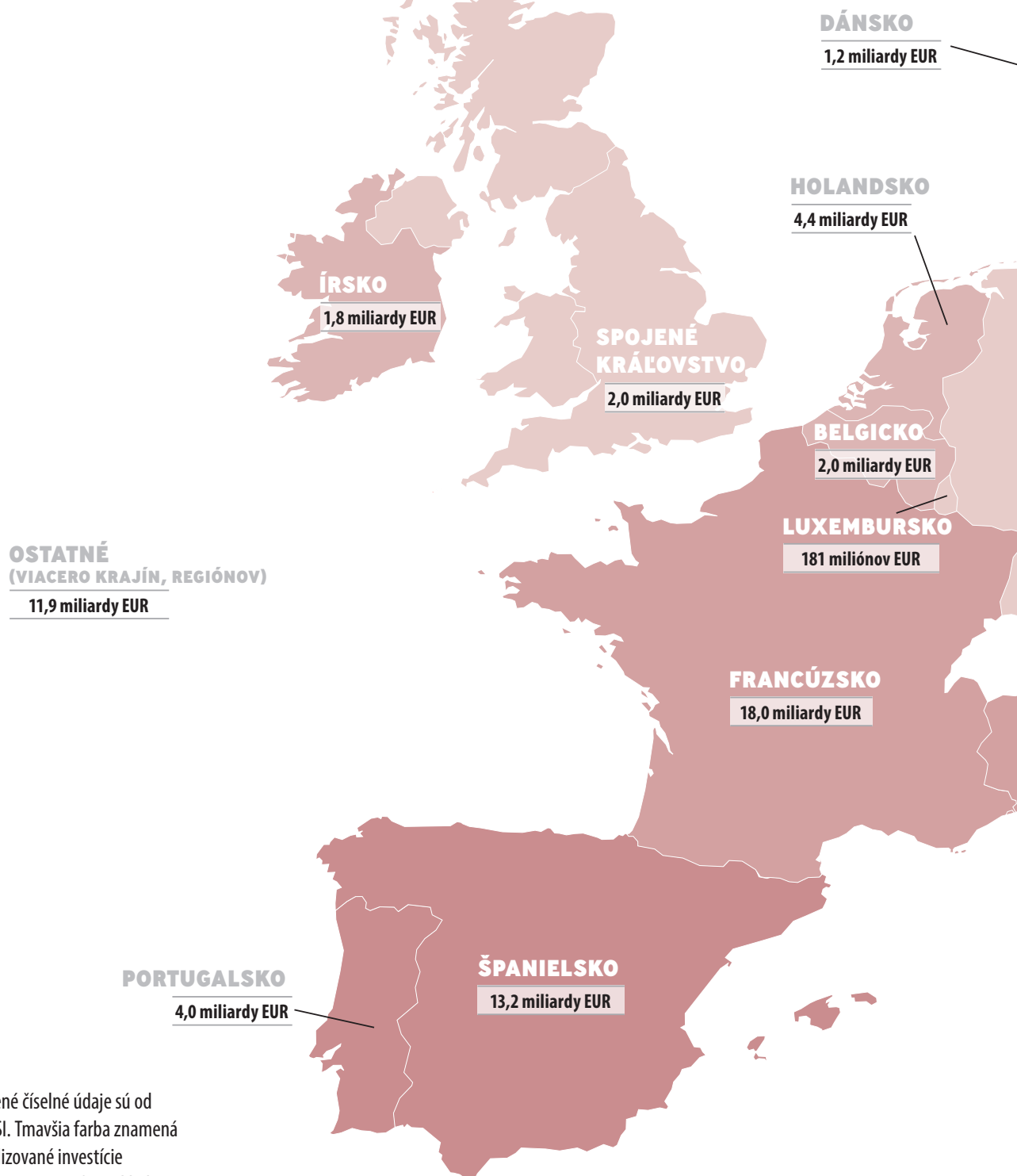

Tmavšie farby znamenajú vyššie investície ako percento HDP

EFSI VO VAŠEJ KRAJINE

K 31. DECEMBRU 2020

Všetky uvedené číselné údaje sú od spustenia EFSI. Tmavšia farba znamená vyššie zmobilizované investície z EFSI v porovnaní s HDP (na základe schválených operácií).

Európsky fond pre strategické investície (EFSI) je iniciatíva, ktorú spoločne spustili skupina EIB a Európska komisia s cieľom pomôcť preklenúť investičnú medzeru v EÚ. So zárukou z rozpočtu EÚ je cieľom EFSI uvoľniť do roku 2020 ďalšie investície v objeme minimálne 500 miliárd EUR. Tento cieľ bol splnený počas minulého leta. k 31. decembru 2020 predstavovali dodatočné investície 547 miliárd EUR.

EIB VO VAŠOM SVETE

**ROZŠÍRENIE A KRAJINY
EZVO 1,26 miliardy EUR**

**VÝCHODNÍ
SUŠEDIA
1,34 miliardy EUR**

**SPOJENÉ
KRAJOVSTVO
387 miliónov EUR**

**JUŽNÍ
SUŠEDIA
3,51 miliardy EUR**

**AKT, ZKÚ A JUŽNÁ
AFRIKA 2,26 miliardy EUR**

**ÁZIA, STREDNÁ ÁZIA A LATINSKÁ
AMERIKA 1,47 miliardy EUR**

EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

AKT: Afrika, Karibská oblasť a Tichomorie.

ZKÚ: Zámorské krajiny a územia.

Európska investičná banka nepotvrďuje, neakceptuje ani nehodnotí právny stav žiadneho územia, hranice, farby, pomenovania ani informácie zobrazené na tejto mape.

Po uvalení sankcií EÚ proti Sýrii v novembri 2011 EIB pozastavila všetky platby z pôžičiek a poradenskú činnosť v krajine. EIB je však súčasťou hlavnej skupiny darcov v Sýrii, ktorá monitoruje situáciu pod spoločným vedením EÚ a OSN.

EIB ZVYŠUJE PODPORU ZOČI-VOČI PANDÉMII

K tejto pandémie treba pristupovať z rôznych uhlov. Je nevyhnutné, aby sme krajinám poskytovali prostriedky a vybavenie na liečbu nakazených pacientov, ale súčasne umožňovali aj presnú a rýchlu identifikáciu nakazených jednotlivcov. Z dlhodobého hľadiska je síce vakcína najlepšou ochranou, no stále existuje veľká, nenaplnená potreba zabezpečiť možnosti liečby a zlepšovať situáciu v nemocniciach v najviac zasiahnutých krajinách.

Felicitas Riedlová, vedúca oddelenia biologických vied, Riaditeľstvo pre projekty

EIB je so svojím portfóliom na báze priameho kapitálu v oblasti biologických vied v objeme 1,5 miliardy EUR podporujúcim viac než 60 vysoko inovatívnych európskych biotechnologických a medicínsko-technologických firiem najväčším hráčom v Európe. Keď sa pandémia dostala do Európy a začal platiť zákaz vychádzania, urýchlene sme v rámci našej existujúcej siete, kde vzniklo veľa projektov súvisiacich s ochorením COVID-19, nadviazali kontakty s poprednými inštitúciami, ako je napríklad Svetová zdravotnícka organizácia, Nadácia Gatesových a fond Wellcome Trust, a s novými iniciatívami v oblasti vývoja vakcíny, liečby alebo diagnostických nástrojov. Môžeme byť hrdí, že sme podporili projekty, ako napríklad spoločnosť BioNTech, svetového lídra vo vývoji vakcíny proti ochoreniu COVID-19, a spoločnosť CureVac vyvíjajúcu ďalšiu sľubnú vakcínu, ako aj spoločnosti vo Francúzsku, Nemecku a Poľsku, ktorých práca sa týka ochorenia COVID-19.

Yu Zhang, vedúci oddelenia biologických vied a biotechnológií, Riaditeľstvo pre operácie

Ochorenie COVID-19 testuje odolnosť krajín, regiónov, miest a komunít. Musíme naďalej pozorne sledovať výzvy týkajúce sa súdržnosti a predchádzať prehlbovaniu rozdielov. Urýchlene sme zaviedli plán podpory, aby sme pomohli uspokojiť najnutnejšie potreby financovania regiónov a obcí. Uznáním kľúčovej úlohy miest a regiónov pri zmierňovaní účinkov pandémie sme zaviedli mimoriadne opatrenia, aby sa nové pôžičky schválili a uvoľnili rýchlejšie a aby sa existujúce pôžičky využívali flexibilnejšie alebo aby sa zvýšili. Naše poradenské tímy sa zmobilizovali na podporu krajín a regiónov pri plánovaní a optimalizácii výdavkov súvisiacich s ochorením COVID-19.

Leonard Reinard, vedúci oddelenia regionálneho rozvoja, Riaditeľstvo pre projekty

Ochorenie COVID-19 znamenalo zásadnú skúšku prežitia pre mnohé z rýchlo rastúcich európskych spoločností v našom zozname, čo malo buď priamy vplyv na ich obchodné modely, alebo to ovplyvnilo ich prístup k financovaniu tretími stranami. Zmenu sme museli urobiť rýchlo. Naša stratégia bola jednoduchá a účinná: po prvé, poskytnúť okamžitú a rozsiahlu podporu pre spoločnosti pôsobiace v oblasti biotechnológií a biologických vied, ktoré priamo bojujú proti ochoreniu COVID-19, a následne podporiť inovácie, ktoré zvyšujú odolnosť ekonomík členských štátov. Už v prvej polovici roka sa nám podarilo strojnásobiť naše priame financovanie v oblasti rizikového dlhu pre spoločnosti pôsobiace v oblasti biotechnológií a biologických vied. Podporili sme spoločnosti, ktoré zavádzajú digitálne inovácie pre vyhľadávanie kontaktov, mobilné platby a digitalizáciu ich obchodných modelov. Sme radi, že sme dokázali od členských štátov získať dostatočnú podporu na zvýšenie našich investícií do inovatívnych spoločností pôsobiacich v oblasti umelej inteligencie, Priemyslu 4.0, biotechnológií, biologických vied a energetickej efektívnosti.

Hristo Stoykov, vedúci oddelenia pre financovanie rastu a rizikový dlh, Riaditeľstvo pre operácie

Sme hrdí, že sme podporili spoločnosť BioNTech, ktorá vyvinula prvú vakcínu proti ochoreniu COVID-19 dostupnú na trhu. Bolo to vďaka oddanosti našich odborníkov na zdravie, ktorí počas tejto krízy pracovali dňom i nocou a monitorovali výskum najlepšej možnej vakcíny medzi množstvom kandidátov. Podporujeme aj vývoj mnohých iných vakcín a liečby s veľmi sľubnými výsledkami.

Kríza spôsobená ochorením COVID-19 má silný vplyv na hospodárstvo EÚ a v krajinách mimo Európskej únie, kde EIB pôsobí. EIB reagovala pohotovo, pričom riešila potrebu likvidity svojich obchodných partnerov. S postupujúcou krízou nie je likvidita jediným problémom, ktorý musíme riešiť. Kríza vyvoláva štrukturálnu zmenu a vyžaduje si podstatné prehodnotenie, kde sa dôraz kladie na slová inteligentný, zelený a udržateľný. Na prispôsobenie sa novému „normálu“ sú potrebné investície, takže podpora financovania investícií, reštrukturalizácie a transformácie sa stane ešte dôležitejšou než riešenie likvidity.

Debora Revoltellová, riaditeľka ekonomických záležitostí, Generálny sekretariát

Expertí sa neustále snažia uchopiť rozsah ničujúcich účinkov spôsobených pandémiou, no jedna vec je istá: obnova bude zelená. Celé naše úsilie sústredené na čistejšiu energiu a dopravu, dekarbonizáciu ťažkého priemyslu a energetickú efektívnosť prispieva k tomuto cieľu. Snažíme sa vytvárať riešenia financovania na posilnenie investícií do oblasti klímy a prekonávanie ich hlavných prekážok. Vďaka našim tematickým produktom financovania zameraným na vytváranie vplyvu sme katalyzátorom zelenej zmeny, ktorú Európska únia potrebuje, pretože inovatívne vlajkové projekty dokážu zvýšiť úroveň pre celé odvetvie.

Gilles Badot, vedúci oddelenia pre financovanie klímy a infraštruktúry, Riaditeľstvo pre operácie

RÝCHLA REAKCIA

Celoeurópsky záručný fond podporuje malé podniky zasiahnuté krízou COVID-19. Presne tak, ako sa uzatvára ďalšia záruka so zmobilizovanou sumou viac než 500 miliárd EUR v investíciách

Ked' bude pandémia COVID-19 za nami, naše organizmy ponesú stopy vírusu, ktorý sme prežili. To isté platí aj pre naše hospodárstvo. A tak, ako sa všetci sociálnym odstupom vzájomne ohľaduplne chránime, je najlepšou cestou k nášmu návratu k prosperite veľká koordinovaná kampaň s účasťou mnohých národov EÚ.

Najväčšiu časť reakcie skupiny Európskej investičnej banky na pandémiu tvorí Celoeurópsky záručný fond (CZF), ktorého snahou je využiť až 25 miliárd EUR v zárukách poskytnutých prispievajúcimi členskými štátmi EÚ na podporu financovania v zúčastnených krajinách do konca roku 2021. Väčšina z tejto sumy pôjde na podporu malých a stredných podnikov a časť z nej je určená pre trochu väčšie spoločnosti a subjekty pôsobiace v oblasti zdravotnej starostlivosti, pričom bude poskytnutá v rámci dlhového financovania, ako aj rizikového alebo dlhového kapitálu.

Záručný fond je obrovský projekt. Ale skupina EIB si je istá, že túto výzvu zvládne. Môžeme poukázať na úspech našej predchádzajúcej reakcie na krízu, Európsky fond pre strategické investície (EFSI), teda päťročný záručný program, ktorý fungoval do konca roka 2020 a výrazne prekonal svoj cieľ 500 miliárd EUR v podporených investíciách. „Je tu ambícia posúvať európske hospodárstvo vyššie,“ hovorí výkonný riaditeľ EFSI Wilhelm Molterer. „Ak chcete vytvoriť veľký vplyv, musíte vytvoriť veľký program a ísť si za ním.“

Celoeurópsky záručný fond to tak určite robí. A tiež dvakrát rýchlejšie. „Príprava mandátu takéhoto rozsahu by bežne trvala najmenej dva roky, ale my sme ho dali dokopy za šesť mesiacov,“ hovorí Ioanna-Victoria Kyritsiová, ktorá je zodpovedná za realizáciu CZR v Európskej investičnej banke. „Pre banku je to neuveriteľne ambiciózne a nové. Je to krízový nástroj. Dotknutým stranám v členských štátoch sa skutočne snažíme priniesť obrovskú zmenu“.

Takže ako funguje Celoeurópsky záručný fond? Trochu sa podobá na Európsky fond pre strategické investície, kde záruka z rozpočtu EÚ umožnila EIB investovať do spoločností, ktoré by inak mohli byť príliš rizikové. V prípade záručného fondu EIB preberá dokonca väčšie riziko. S pôžičkami z EFSI skupina EIB poskytuje bezprecedentnú podporu malým podnikom, pričom riziko spojené s novým financovaním sa zdieľa s miestnymi partnermi v celej Európe. V rámci CZF skupina EIB naďalej spolupracuje s miestnymi partnermi, aby sa dostala k cieľovým príjemcom. So zárukami poskytnutými zúčastnenými členskými štátmi je možné nielen ľaví podiel rizika spojeného s novými úvermi pre cieľových príjemcov. CZF zachováva rovnaké podmienky medzi európskymi krajinami, ktoré sú schopné zaviesť silnú národnú bezpečnostnú sieť, a inými krajinami, ktorých kapacita je obmedzená.

CZF sa podobá EFSI v tom, že využíva verejnú záruku na zmobilizovanie oveľa väčšieho objemu financovania, než by bolo možné iba s verejnými grantmi. Ale od EFSI sa líši v tom, že ide o koncepciu prispôbenú na riešenie naliehavej krízy. „CZF je o poskytovaní likvidity v čase krízy,“ hovorí poradca výkonného riaditeľa EFSI Marcus Schluechter. „V zásade ide o to, aby boli životaschopné subjekty ekonomicky zasiahnuté zdravotnou krízou schopné platiť účty a prežiť aktuálny zmätok a aby sa po upokojení situácie dokázali spamätať.“

„Ide tu o široký dosah pri podpore malých a stredných podnikov vo všetkých sektoroch.“

Reakcia na núdzovú situáciu

S postupným šírením pandémie na jar sa v dôsledku zákazu vychádzania v Európe malé podniky zatvárali. Záručný fond sa zameriava hlavne na pomoc týmto podnikom, pričom najmenej 65 % jeho investícií je vyčlenených na pomoc malým a stredným podnikom (MSP). Skupina EIB taktiež spustila viaceré núdzové programy:

- 10 miliárd EUR v dodatočnom prevádzkovom kapitáli prostredníctvom liniek likvidity pre banky,
- 10 miliárd EUR v pôžičkách pre MSP prostredníctvom programov nákupu cenných papierov krytých aktívami,
- 8 miliárd EUR vo financovaní prostredníctvom záručných schém pre okamžité použitie,
- 6,7 miliardy EUR vo financovaní projektov súvisiacich s ochorením COVID-19 mimo Európskej únie,
- 6 miliárd EUR vo financovaní investícií do budovania infraštruktúry zdravotnej starostlivosti a vývoja vakcín a liekov.

Všetky členské štáty EÚ boli vyzvané, aby prispeli do záručného fondu podľa ich účasti na kapitáli EIB. Objem záruky dosahuje takmer 25 miliárd EUR. „Ide tu o široký dosah pri podpore MSP vo všetkých sektoroch,“ hovorí Piotr Stolowski, ktorý riadi realizáciu CZF v EIF.

Odkaz EFSI

Celoeurópsky záručný fond je jeden z niekoľkých programov, ktoré vznikli v reakcii na ochorenie COVID-19, keď Európska komisia spojila svoje sily s členskými štátmi EÚ a európskymi inštitúciami v snahe vytvoriť rýchly a rozsiahly balík pomoci pre podniky zničené pandémiou. Medzičasom už fungoval fond EFSI, ktorý ihneď poskytoval v zárukách stovky miliónov eur vo financovaní projektov na boj proti pandémii vrátane 100 miliónov EUR určených pre nemeckú spoločnosť BioNTech a jej vakcinačný program COVID-19.

Fond EFSI mal pôvodne reagovať na prostredie s nízkymi investíciami, ktoré tu existovalo pred desiatimi rokmi po finančnej kríze, no pretransformoval sa na flexibilný nástroj na boj proti náhlým šokom ako COVID-19 alebo rozsiahlym krízam ako zmena klímy. Jeho úspech sa odvíja od myšlienky, že nie použitie verejných zdrojov na granty, ale trhový prístup dokáže pritiahnuť súkromné investície do projektu spolu s EIB, a tak mnohonásobne zvýšiť vplyv pôvodnej verejnej záruky.

Fond EFSI prekročil svoj cieľ podporiť investície v objeme 500 miliárd EUR už šesť mesiacov pred termínom, dokonca aj keď sa prispôbil vplyvu ochorenia COVID-19 na hospodárstvo Európy. „Dokázali sme urýchlene poskytnúť nutne potrebnú likviditu na podporu spoločností zasiahnutých pandémiou, ako aj financovanie pre spoločnosti, ktoré pracujú na vývoji liečby a vakcín,“ hovorí zástupkyňa výkonného riaditeľa EFSI Iliyana Tsanová. „Kľúčom k úspechu je flexibilita.“

LIEČIŤ, TESTOVAŤ, OČKOVAŤ

Kľúčové investície podporujú širokú škálu biotechnologických a medicínskych reakcií na pandémie, a to vakcínami proti ochoreniu COVID-19, jeho liečbou a diagnostikou

Ochorenie COVID-19 je zákerné. Pohybuje sa v populácii a skrýva sa v ľuďoch, ktorí nemajú žiadne príznaky. Správa sa ako bežná nádcha alebo alergia. Ak ho vyženieme kvalitnými testami, zastavíme jeho šírenie novými vakcínami a vyliečime chorých inovatívnou liečbou, pandémie sa skončí.

Európska investičná banka podporuje desiatky spoločností, ktoré dňom i nocou pracujú na ukončení krízy. Spoločnosť BioNTech so sídlom v nemeckom meste Mainz sa dostala do popredia v pretekoch o vyriešenie jednej z veľkých výziev ľudstva, pričom sa spojila s americkou farmaceutickou firmou Pfizer. V júni 2020 banka EÚ uzatvorila s touto spoločnosťou zmluvu na 100 miliónov EUR. Táto investícia, ako aj iné investície zmienené v tejto správe, sú podporené programami ako InnovFin a Európsky fond pre strategické investície, z ktorých sa podporujú inovatívne projekty s vyšším rizikom.

„K boju proti ochoreniu COVID-19 môžeme najviac prispieť tak, že pomôžeme spoločnostiam, ktoré vyvíjajú nové vakcíny, liečbu alebo diagnostické riešenia,“ hovorí investičný analytik v Európskej investičnej banke Gergely Krajcsi, ktorý sa podieľal na príprave zmluvy s firmou BioNTech, ako aj na iných podobných transakciách. „Urobili sme všetko, čo sme mohli, aby sme BioNTech podporili, pretože – budme realisti – COVID len tak sám od seba neodíde.“

Sledovať, zastaviť, ošetriť

Na začiatku krízy sa zamestnanci Európskej investičnej banky rozhodli svoje úsilie venovať núdzovej zdravotnej situácii a súčasne hospodárskemu poklesu. Banka rozdelila svoju podporu pre biotechnologické a medicínske spoločnosti do troch hlavných sektorov: vakcíny, liečba a diagnostika. Cieľ: sledovať infekcie, zastaviť šírenie choroby a postarať sa o chorých.

V apríli schválila banka sumu 5 miliárd EUR v novom financovaní na podporu naliehavých opatrení v oblastiach ako zdravotná starostlivosť a liečebné inovácie pre COVID-19. Odvtedy sa na financovanie EIB schválilo viac než 40 biotechnologických alebo medicínskych spoločností a projektov v hodnote približne 1,2 miliardy EUR. Európska investičná banka podporuje aj celosvetové programy na distribúciu vakcín proti ochoreniu COVID-19, a to najmä v rozvojovom svete. Banka schválila zmluvu na 400 miliónov EUR s celosvetovou iniciatívou COVAX, ktorú podporujú stovky krajín, súkromný sektor a dobročinné organizácie v snahe podporiť rovnaký prístup k vakcín.

Posúdenie spoločností, ktoré bojujú proti ochoreniu COVID-19

Na začiatku krízy banka preskúmala svoje úverové portfólio existujúcich zmlúv a hľadala aj nové spoločnosti, ktoré by sa tomu s dodatočnou podporou mohli venovať. Dvomi identifikovanými spoločnosťami boli BioNTech a CureVac. EIB bola prvou finančnou inštitúciou, ktorá podporila výskum spoločnosti BioNTech týkajúci sa koronavírusu. Medzičasom spoločnosť CureVac, ktorá sa špecializuje na liečbu zriedkavých chorôb, podpísala s bankou v júli zmluvu o pôžičke na 75 miliónov EUR, aby mohla rozšíriť výrobné kapacity vo svojej prevádzke v Tübingene v juhozápadnom Nemecku.

„Cieľom EIB je urýchliť posun viacerých sľubných kandidátov do fázy hromadnej výroby a svetovej dodávky.“

Vakcíny od spoločností CureVac a BioNTech boli vyvinuté technológiou, ktorá sa pri vývoji komerčných vakcín ešte nikdy nepoužila. Pri budúcich vakcínach sa to môže ukázať ako pre-vratné. Pri tejto technológii sa zoberie neinfekčný genetický materiál nazývaný mediátorová RNA a vstrekne sa do svalových buniek. Vakcína prenikne do týchto buniek a dá im pokyn, aby produkovali proteín podobný výbežkom nového koronavírusu. Tento nový proteín nabáda imunitný systém, aby vytváral protilátky a aktivoval T-bunky s cieľom bojovať proti vírusu, ak sa s ním človek stretne.

„Vakcíny na báze mediátorovej RNA sú všestranné v tom, že sa dokážu rýchlo prispôbiť mutáciám vírusu,“ hovorí Anna Lynchová, expertka na biologické vedy v Európskej investičnej banke. „Vakcíny od CureVac a BioNTech sa dajú upraviť v priebehu týždňov, aby sa zacieliť na zmutovaný vírus, ak treba.“

Veľmi dôležitý rizikový dlh

Súkromní investori sú často pri vakcínach opatrní, pretože úspech je len ťažko predvídať. Podpora banky pre BioNTech a CureVac ukazuje, aký je rizikový dlh od verejnej banky dôležitý, aby spoločnosti prinášali do sektora infekčných ochorení inovácie, hovorí Cristina Niculescuová, ďalšia expertka na biologické vedy v Európskej investičnej banke. Ebola, SARS a teraz COVID-19 boli budičkom pre pripravenosť na pandémie a investovanie. **So zvyšujúcou sa podporou zo súkromného i verejného sektora je v istej fáze vývoja na svete už viac než 200 nových vakcín. Pri niektorých z nich sa očakáva, že budú do konca roka schválené.** „Cieľom EIB je urýchliť posun viacerých sľubných kandidátov do fázy hromadnej výroby a svetovej dodávky,“ hovorí Niculescuová. „Medzičasom máme veľa veľmi chorých ľudí, takže potrebujeme aj liečbu určenú pre hospitalizovaných pacientov, ktorá zabezpečí, že sa z nich nestanú pacienti s ťažkým priebehom ochorenia COVID-19.“

Hlavná lekárka v spoločnosti BioNTech Özlem Türeciová hovorí, že počiatočný úspech jej vakcíny nám teraz dáva nádej. „Nemyslím si, že môžeme povedať, že pandémia je už za nami“, dodáva, „ale toto môže prispieť k začiatku konca.“

Liečbu budeme potrebovať vždy

Pôžičky EIB podporujú kľúčové spoločnosti vyvíjajúce liečbu: Atriva, Immunic, AB Science a Pluristem. Produkty týchto spoločností na boj proti ochoreniu COVID-19 sú určené na liečbu ľudí, ktorí sa nakazili, najmä ak sa ich stav zhorší natoľko, že musia byť hospitalizovaní.

Hlavným kandidátom spoločnosti Atriva je liek ATR-002, ktorý sa zameriava na znižovanie vírusovej nálože RNA vírusov, ako je COVID-19 a chrípka, a zabráňuje šíreniu závažných respiračných infekcií. Liek v tabletovej forme vykázal v predklinických skúškach sľubné výsledky. Mohol by zabezpečiť tak veľmi

potrebnú pomoc ľuďom s príznakmi koronavírusu, ktorí musia byť hospitalizovaní. Liek od spoločnosti Atriva zaberá na dva aspekty koronavírusu: zastavuje množenie vírusu a predchádza prehnannej reakcii imunitného systému tela. „Veríme, že tento dvojaký prístup by mohol byť mimoriadne účinný,“ hovorí Olaf Althaus, finančný riaditeľ spoločnosti, ktorá v októbri podpísala s EIB pôžičku na 24 miliónov EUR. „V otázke potenciálu ATR-002 bojovať s pandémiou sme veľmi optimistickí.“ **Cieľom spoločnosti Atriva je vyvinúť širokospektrálny antivírusový liek, ktorý bude zároveň zabrať na nové mutácie ochorenia COVID-19 alebo nové RNA vírusy, ktoré by v budúcnosti mohli viesť k šíreniu nákazlivých chorôb.**

Ďalšia pôžička v októbri putovala spoločnosti Immunic, ktorá od EIB čerpá 24,5 milióna EUR na vývoj podobnej liečby, a to IMU-838. Tento liek, takisto v tabletovej forme, má široké spektrum antivírusových účinkov. Liek IMU-838 momentálne prechádza druhou fázou skúšania na pacientoch hospitalizovaných na ochorenie COVID-19, ktorí majú stredne ťažký priebeh ochorenia. Tento liek sa takisto skúša aj v prípade chronických zápalových a autoimunitných ochorení, ako je napríklad skleróza multiplex. „Hneď ako pandémia vo februári nabrala celosvetový rozmer, prišlo nám na um, že by náš liek mohol zabrať na COVID-19,“ hovorí vedecká riaditeľka spoločnosti Immunic Hella Kohlhofová.

Liek IMU-838 od spoločnosti Immunic sa zameriava na zníženie závažnosti infekčných ochorení ako COVID-19 viacerými spôsobmi. Zabraňuje množeniu vírusu. Následne stimuluje prirodzenú imunitu a napokon dokáže pomôcť imunitnému systému organizmu predchádzať prehnaným reakciám na vážne infekčné ochorenia. Funguje ako učiteľ, ktorý dáva pokyny bunkám organizmu. „**Ak sa bunky v našom organizme nakazia vírusom a vírus sa chce rozmnožovať, v našom tele máme tieto veľmi priateľské bunky, ktoré hovoria ‚Žiadny problém, prepnem na nový mechanizmus na podporu potrieb vírusu‘,**“ hovorí Kohlhofová. „**Priateľnosť buniek sa teda stane rukojemníkom vírusu.** Liek IMU-838 je schopný tento mechanizmus zablokovať, a to inhibíciou enzýmu, ktorý podporuje tvorbu priateľských stavebných kociek.“

V novembri podpísala francúzska spoločnosť AB Science s EIB zmluvu o pôžičke na 15 miliónov EUR na ďalšiu fázu klinického vývoja jej lieku masitinib. Tento liek by mohol pomôcť ľuďom trpiacim život ohrožujúcimi chorobami súvisiacimi s koronavírusom vrátane tzv. cytokínovej búrky, kedy imunitný systém prehnanne reaguje na infekciu. „Výskum spoločnosti AB Science by mohol byť prínosom pre zápalové ochorenia, neurodegeneratívne choroby, infekčné ochorenia a rakovinu,“ hovorí Yu Zhang, manažér na oddelení biologických vied a biotechnológií v Európskej investičnej banke. „Je možné, že našu podporu pre spoločnosť v budúcnosti rozšírime.“

Spoločnosti vyvíjajúce liečbu dúfajú, že ich výskum bude bojovať proti širokému spektru chorôb. Hovoria, že ich liečba bude potrebná ešte dlhý čas, aj keď budú vakcíny úspešné. „Nie každý sa na začiatku bude chcieť dať zaočkovať,“ hovorí Althaus zo spoločnosti Atriva. „**Po druhé, vždy budú existovať prípady,**

“ **Čas je rozhodujúci. Sme ako keby vo vojne.** ”

keď vakcíny nebudú účinné alebo sa nebudú dať použiť. Keď sa zaviedol airbag, ambulancie boli aj napriek tomu potrebné.“

Terapeutické bunky placenty

Izraelsko-nemecká spoločnosť Pluristem, ktorá podpísala s EIB v apríli zmluvu na financovanie vo výške 50 miliónov EUR, sa pri vývoji liečby vydala inou cestou. **Na liečbu závažných infekčných ochorení spoločnosť využíva bunky placenty, ktoré sú najsilnejšími bunkami v ľudskom tele.** Pluristem kultivuje bunky z placenty v bioreaktore 3D, ktorý simuluje podmienky ľudského tela. Nové bunky vstrekované do pacientov pomáhajú organizmu zregenerovať sa. Liečba môže pomôcť pacientom, ktorí trpia komplikáciami v dôsledku koronavírusu – pľúcnou hypertenziou, pľúcnou fibrózou alebo akútnym poškodením obličiek a gastrointestinálneho traktu.

Placenty sa získavajú po pôrode zdravých, úplne donosených bábätiok od žien mladších než 35 rokov, ktoré sa dobrovoľne rozhodnú pre cisársky rez. „Tieto bunky je možné potom využiť pre dobro ľudstva,“ hovorí senior špecialista na biologické vedy v banke Auvo Kaikkonen.

Jedným z mnohých ponaučení zo zákazu vychádzania z dôvodu COVID-19 bolo zistenie dôležitosti sledovania a trasovania šírenia choroby. Najnovšou investíciou banky v oblasti testovania je investícia do poľskej spoločnosti Scope Fluidics. Táto spoločnosť vyvinula rýchly systém na zisťovanie prítomnosti vírusových patogénov a baktérií. V septembri schválila EIB pre spoločnosť Scope Fluidics pôžičku v objeme 10 miliónov EUR. Plne automatizovaný systém spoločnosti s názvom PCR/One dokáže v priebehu 15 minút identifikovať až 20 patogénov a baktérií rezistentných voči liekom. Presnosť systému znamená, že lekári nebudú musieť čakať celé dni na výsledok testu, aby identifikovali prípady ochorenia COVID-19. Znamená to tiež, že ľudia môžu byť testovaní častejšie. „Hlavnou výhodou nášho testu je rýchlosť,“ hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Scope Fluidics Piotr Garstecki. „Čas je rozhodujúci. Sme ako keby vo vojne.“

Dnešné rýchlotesty na odhalenie koronavírusu sú známe svojou nepresnosťou, pretože testujú na protilátky na COVID-19. Problémom je, že niektorí nakazení ľudia nemusia mať ešte vytvorené protilátky. To môže viesť k falošnému výsledku. **Presnosť PCR testov od spoločnosti Scope Fluidics je takmer 100 %.** „Po takomto type prostriedku je obrovský dopyt,“ hovorí Anna Stodolkiewiczová, úverová analytička EIB, ktorá na projekte pracovala. „PCR test je kompaktný a veľmi všestranný. Dá sa použiť na letiskách, železničných staniciach, kdekoľvek.“

Testovanie bude naďalej kľúčové, aj keď vakcíny na koronavírus tu už sú. Veľké masy ľudí sa do prvého kola očkovania nedostanú, čo znamená, že koronavírus sa bude pravdepodobne ďalej vo veľkom šíriť. Spoločnosť Scope Fluidics očakáva, že do konca roka získa od európskych regulačných orgánov pre svoj systém dočasné schválenie. **„Aj plošné testovanie“, hovorí Garstecki, „je ekonomicky vždy lepšia možnosť než zákaz vychádzania.“**

„DAR Z NEBIES, NÁDHERNÁ VEC“

Európska investičná banka sa spojila s národnou podpornou bankou, aby malým talianskym podnikom priniesla nádej na prekonanie krízy COVID-19

Ako dieťa otáčal Giuliano Annigliato gombíkom na televíznom prijímači stále dokola, len aby si mohol vyladiť jednu alebo dve stanice, ktoré boli v tom čase dostupné. Možno to bolo potrebné na to, aby si našiel cestu do lokálneho rádia a televízie v Bagnoli – štvrti pracujúcej triedy na periférii Neapola, v ktorej býval.

Ale taktiež si vždy pamätal, ako sa cítil, keď jeho otec zomrel na zlyhanie srdca. V 19 rokoch to bola skutočná rana priamo do srdca. Továreň, kde pracoval jeho otec, mu ponúkla prácu, no on povedal: „Nie, ďakujem. Zvládnem to sám.“ A po desiatich rokoch pôsobenia v médiách sa mu to podarilo a založil reklamné agentúry A&C Network a Uno Outdoor.

Počas troch desaťročí sa Annigliatova firma rozrastala a s ňou rástli aj jej ambície. Podporovala obnovu pamiatok v Neapole a inde s inovatívnou myšlienkou, ktorá mestu šetrí peniaze. Ale keď ochorenie COVID-19 ničilo v marci Taliansko, zasiahlo aj Annigliatovu firmu – väčšina jeho klientov pôsobila v odevnom sektore, ktorý je jeden z najviac zasiahnutých.

Nádej prišla až s financovaním vo výške **1,5 miliardy EUR pre talianske malé podniky od Európskej investičnej banky, ktoré bolo jej prvou okamžitou reakciou na COVID-19 a jej najväčšou podporou, akú nejakej krajine počas pandémie poskytla.** V spolupráci s talianskou národnou podpornou bankou Cassa Depositi e Prestiti (CDP) podporila EIB pôžičku pre Annigliata vo výške 2,3 milióna EUR od najstaršej banky na svete Monte dei Paschi di Siena.

„Stojíme pri talianskych malých podnikoch a mikropodnikoch,“ hovorí Claudia Baroneová, úverová analytička v Európskej investičnej banke, ktorá bola od začiatku krízy súčasťou tejto rýchlej reakcie. V apríli schválila správna rada Európskej investičnej banky viac než 600 miliónov EUR a do júla už boli uvoľnené pre malé podniky.

Dejiny Neapola zachránené

Ak ste v Neapole a náhodou narazíte na veľký billboard zakrývajúci fasádu pamiatky, je možné, že s týmto tvorivým nápadom prišiel Giuliano Annigliato: „Z týchto reklám sa zaplatí obnova historických budov.“ Obelisky, fontány a pamiatky priťahujú pozornosť firiem a podnikov vrátane značiek ako Original Marines, Burger Italy, Liu Jo a Enrico Coveri. Tieto firmy majú v Neapole dočasné „reklamné okno“, vďaka čomu obnova pamiatok nebude stáť mesto nič.

Pri bohatej histórii Neapola je reštauračných prác dosť. No v čase vrcholiacej pandémie v Taliansku v marci a apríli nemal Annigliato takmer žiadnu prácu. **Ani peniaze odložené pre núdzové situácie by mu dlho nevystačili na zaplatenie svojich 36 zamestnancov. Annigliato musel niektorým z nich nariadiť, aby si dočasne čerpali nútenú dovolenku.**

Potom, na konci apríla, keď sa zdalo, že naňho padla celá ťažoba sveta, **Annigliato dostal od Európskej investičnej banky prostredníctvom CDP a banky Monte dei Paschi di Siena tak veľmi**

“ **S CDP sme spojili svoje sily a fungovali sme ako jedinečný tím v prospech malých talianskych podnikov.** ”

potrebnú likviditu. S týmto vankúšom mohol pokojne prijať jednu veľkú online zákazku od francúzskej ikonickej značky Rossignol. „Bol to dar z nebies, nádherná vec,“ hovorí Annigliato srdečným a nadšeným hlasom, z ktorého je počuť aj úľavu muža, ktorý bol vo veľkých ťažkostiach.

Annigliato teraz vstupuje do prostredia online trhu, kde si pre odbyt svojich nových produktov hľadá iné predajné kanály. Ak nás kríza niečo naučila, hovorí, tak to, že by sme nemali premárniť príležitosť. „Dnes je to vírus, zajtra to bude niečo iné. To je život. A musíme žiť to, čo nám život prináša.“

Príliš malý a príliš riskantný? Žiadny problém

Annigliato prirovnáva pandemickú krízu k vojne, v ktorej musíme bojovať s vášňou, pružnosťou, racionalitou a odhodlaním. Bez týchto ingrediencií by sa neuskutočnila ani spoločná operácia medzi Európskou investičnou bankou a bankou Cassa Depositi e Prestiti. Medzi týmito dvoma inštitúciami, ktoré sú dlhodobými partnermi, vládne hlboké a veľké porozumenie, čo prináša pocit bezpečia a komfortu. „**S CDP sme spojili svoje sily a fungovali sme ako jedinečný tím v prospech malých talianskych podnikov,**“ hovorí Baroneová z EIB. „Chcelo to veľa práce vrátane zjednodušenia zdĺhavých a ťažkopádnych postupov,“ dodáva.

Výsledok je pôsobivý. **EIB za výhodných podmienok podporuje nástroj CDP „Obchodná platforma“. CDP požičia finančné zdroje finančným sprostredkovateľom ako Monte dei Paschi di Siena, ktorí ich následne sprístupnia ako podporu pre podnikateľov, ako je Annigliato.** V spolupráci s CDP sa financovanie EIB dostane k bankám, ktoré by za normálnych okolností nemali prístup k jej výhodným podmienkam, pretože sú príliš malé alebo príliš rizikové. Keďže CDP z toho nemá žiadny zisk, Annigliato a iní malí podnikatelia môžu využívať všetky výhody vyplývajúce z priaznivých úrokových sadzieb EIB.

Teraz sa Annigliato teší na to, že bude reštaurovať Maschio Angioino, stredoveký hrad v srdci Neapola a symbol mesta. Jeho veže už zažili mnohé skazy Neapola a stále stoja. Vďaka spolupráci medzi CDP a EIB prežijú aj Annigliatove firmy.

ZÁCHRANNÉ LANO PRE SEVERNÉ ŠPANIELSKO

Katalánska banka sa snaží pomôcť takmer 50 000 ľuďom udržať si prácu, zaplatiť účty a prežiť hospodársky pokles spôsobený koronavírusom

Ochorenie COVID-19 silno zamávalo mnohými sektormi hospodárstva, no najviac trpia spoločnosti pôsobiace v cestovnom ruchu. Pre mnohé bolo financovanie od Európskej investičnej banky záchranným lanom. „Veríme, že situácia sa v roku 2021 zlepší, no v najbližších rokoch budeme musieť tvrdo pracovať a pozorne si strážiť náklady,“ hovorí Rafael Ruiz, finančný riaditeľ Barcelona Technical Center, strojárnskej firmy v meste Martorell severozápadne od Barcelony, ktorá má 148 zamestnancov a navrhuje výrobky pre automobilový priemysel, letecký sektor a železnice.

Ruizova firma získala pôžičku vo výške 950 000 EUR od banky Català de Finances, nazývanej aj ICF, ktorá je štátnou katalánskou bankou pre malé podniky a podnikateľov. „Tým, že sme dostali túto pôžičku, sme schopní naďalej platiť mzdy a pokryť iné záväzky, a to aj napriek tomu, že máme menej projektov,“ hovorí Ruiz.

„Pomáhame im rozbehnúť nové obchodné modely, ktoré dokážu oživiť ich činnosti a posilniť ekonomiku.“

Finančné záchranné lano bolo možné podať firme Barcelona Technical Centre vďaka pôžičke vo výške 250 miliónov EUR, ktorú Európska investičná banka podpísala s ICF. Pôžička pomôže až 48 000 ľuďom v maloobchode, cestovnom ruchu, stravovacích službách, kultúre a mnohých ďalších sektoroch zaplatiť účty a prísť s novými obchodnými plánmi. Banka EÚ a banka ICF od roku 2008 úzko spolupracovali na podpore tisícov malých podnikov v regióne.

„Neustále vyzeráme náznaky oživenia,“ hovorí Rafel Niubò, generálny tajomník spoločnosti Eurofitness v Barcelone, ktorá riadi a buduje posilňovne a športové strediská v Španielsku. Počas pandémie zažila spoločnosť Eurofitness zlé časy a mnohé telocvične sa zatvorili. Niubò síce vidí nejaké povzbudivé signály, no jeho cieľom teraz je, aby firma neprestala fungovať. Spoločnosť Eurofitness, ktorá zamestnáva 327 ľudí, dostala od ICF pôžičku vo výške 1 milión EUR. S touto pomocou sa podarilo predísť škrtom v mzdách, prepúšťaniu či zredukovanému zákazníckemu servisu.

Na pôžičky z tohto financovania Európskej investičnej banky sa mohlo kvalifikovať až 2 000 spoločností. S použitím pôžičky od EIB a investícií z iných verejných a súkromných zdrojov plánuje banka ICF sprístupniť až 1 miliardu EUR, aby previedla malé podniky cez krízu.

Nové obchodné modely ako reakcia na krízu

Výkonný riaditeľ katalánskej štátnej banky Josep-Ramon Sanromà hovorí, že jeho zamestnanci intenzívne pracovali na tom, aby podnikateľom ponúkli nové riešenia financovania. „Kríza výrazne ovplyvnila podniky v Katalánsku počas zákazu vychádzania,“ hovorí. „Firmy boli paralyzované, odbyť klesol a podniky sa preorientovali, aby reagovali na nové bezpečnostné opatrenia. Mnohí, najmä živnostníci a malé firmy, potrebujú väčšiu finančnú podporu. Pomáhame im rozbehnúť nové obchodné modely, ktoré dokážu oživiť ich činnosti a posilniť ekonomiku.“

“ V Španielsku podporuje EIB malé podniky viac než kedykoľvek predtým. Úzko spolupracujeme s našimi sprostredkovateľmi, aby sme sa dostali k čo najväčšiemu počtu spoločností. ”

Hrubý domáci produkt a zamestnanosť v Španielsku v roku 2020 výrazne poklesli. Španielske hospodárstvo je naviazané oveľa viac než väčšina iných európskych krajín na cestovný ruch a transakcie v oblasti nehnuteľností, čo sú dve odvetvia, ktoré mali pre COVID-19 obzvlášť problémy. Španielsko sa začína zotavovať a podľa Medzinárodného menového fondu sa predpokladá, že jeho HDP bude v roku 2021 rásť. „Vplyv na hospodárstvo krajiny bol veľký, no postupne začíname vidieť svetlo na konci tunela,“ hovorí Alex Saz-Carranza, úverový analytik v Európskej investičnej banke, ktorý pracuje na transakciách, aby sa mnohé časti Španielska znovu rozbehli. „V Španielsku podporuje EIB malé podniky viac než kedykoľvek predtým. Úzko spolupracujeme s našimi sprostredkovateľmi, aby sme sa dostali k čo najväčšiemu počtu spoločností, pretože dokážeme zmierniť ekonomický vplyv zapríčinený pandémiou a umožniť podnikom prežiť a udržať pracovné miesta.“

Rýchla reakcia na krízu spôsobenú koronavírusom

Táto dohoda o pôžičke uzatvorená medzi Európskou investičnou bankou a ICF bola jednou z prvých z desiatok veľkých zmlúv schválených v rámci programu skupiny EIB v objeme 5 miliárd EUR na pomoc európskym podnikom v boji proti kríze. Európska investičná banka schválila túto zmluvu pre Španielsko v priebehu niekoľkých mesiacov v zrýchlenom postupe, aby okamžite pomohla malým firmám.

Financovanie prišlo v hodine dvanástej pre spoločnosti ako Atrápalo, čo je internetová cestovná agentúra so sídlom v Barcelone, ktorá zamestnáva 220 ľudí. Agentúra Atrápalo čerpala od katalánskej štátnej banky pôžičku v objeme 500 000 EUR na mzdy zamestnancov a pre prípad nepredvídateľných okolností. „Do budúca je tu veľa neistôt,“ hovorí finančný riaditeľ spoločnosti Atrápalo Luis Alonso. „Nevieme, kedy alebo ako rýchlo sa cestový ruch a rekreačné aktivity obnovia, ale s touto pôžičkou sme schopní tieto neistoty ustáť a vykompenzovať pokles v prevádzke počas pandémie.“

SPÄŤ K ZÁKLADOM

V oblasti, ktorá je zvyčajne vysoko technologická a inovatívna, bol rok 2020 svedkom toho, že zdravotnícke orgány v Európe mali ťažkosti s financovaním zásobovania základnými zdravotníckymi potrebami, zatiaľ čo iné hľadali jednoduché riešenia na prudký nárast infekcie COVID-19

Mesto Kiskunhalas na juhu Maďarska videlo, že tempo šírenia infekcie COVID-19 budú zdravotnícke služby v tejto oblasti v marci zvládať len ťažko, a tak sa vláda rozhodla postaviť mobilnú nemocnicu. „Postavila sa iba za niekoľko týždňov ako reakcia na prudký nárast hospitalizovaných v oblasti,“ hovorí Gabor Kiss, úverový analytik v Európskej investičnej banke, ktorý sa podieľal na financovaní pre mesto Kiskunhalas, ako aj na iných urgentných dodávkach zdravotníckych pomôcok spojených s ochorením COVID-19 do Maďarska.

Mobilná epidemická nemocnica bola v meste Kiskunhulas dokončená v apríli a má kapacitu 150 pacientov. Je špeciálne určená na liečbu tých pacientov, ktorí z dôvodu ochorenia COVID-19 potrebujú intenzívnu starostlivosť. „Pomáha to tiež zabrániť šíreniu vírusu,“ zdôrazňuje Tunde Szabová, zdravotná ekonomka v banke. „Miestne zdravotnícke služby sú schopné oddeliť pacientov s koronavírusom od ostatných pacientov, čo výrazne znižuje riziko nákazy ochorením COVID-19 v nemocnici.“

Za normálnych okolností Európska investičná banka podporuje inovácie v medicíne – od financovania nemocničnej infraštruktúry po zdravotnícke zariadenia a biotechnologické inovácie a vývoj vakcín na COVID-19. Ale v porovnaní s inými rokmi to neboli inovatívne technológie a nástroje, ktoré nemocničným a zdravotníckym pracovníkom všade na svete chýbali najviac, a najmä v prvých mesiacoch pandémie. Vlády mali skôr problém zabezpečiť základné vybavenie na predchádzanie šíreniu choroby, ako aj infraštruktúru a zamestnancov, ktorí ošetrojú vážne prípady SARS-Cov-2. A tak sa obrátili na Európsku investičnú banku so žiadosťou o financovanie oveľa väčšieho množstva základných zdravotníckych potrieb než zvyčajne.

500 spôsobov, ako pomôcť

Krajiny museli reagovať rýchlo, ak chceli vybaviť svoje nemocnice a zdravotnícke strediská základnými ochrannými pomôckami vrátane zdravotníckych rúšok, rukavíc, dezinfekcie a vybavenia potrebného najmä na ošetrovanie kritických prípadov SARS-Cov-2, ako sú lôžka na jednotkách intenzívnej starostlivosti a respiračné vybavenie.

Aj keď v marci 2020 Maďarsko nepatrilo medzi najviac zasiahnuté krajiny EÚ, vláda chcela zastaviť šírenie infekcie, a tak chrániť zdravie populácie. Musela sa tiež pripraviť na prípadnú druhú vlnu infekcií. Keďže Maďarsko bolo mimoriadne zasiahnuté najmä v závere roka, ukázalo sa to ako zásadné. **Aby Európska investičná banka pomohla krajine financovať jej núdzové opatrenia, zareagovala pôžičkou pre maďarskú vládu v objeme 162,5 milióna EUR. Zafinancovala takmer 500 rôznych druhov položiek, ktoré sektor zdravotníctva potreboval, aby sa zabránilo šíreniu nákazy a pacienti boli účinne ošetrovaní.**

„Pre banku to bol osobitný projekt v oblasti zdravotníckej starostlivosti,“ hovorí Szabová z banky. „Naše projekty zvyčajne zahŕňajú modernizáciu nemocníc a inovácie v zdravotníctve, ale toto sú mimoriadne

časy. Uvedomujúc si naliehavú potrebu sme museli urýchlene reagovať, aby sme podporili členské štáty EÚ a pomohli im vyrovnať sa s krízou spôsobenou koronavírusom, akokoľvek sme len mohli.“

Respirátory, dezinfekcia, rúška, ventilátory, monitory na sledovanie pacientov – to je len zopár položiek, ktoré maďarská vláda zabezpečila z tejto pôžičky. „Takmer celá pôžička bola použitá na zdravotnícke vybavenie a zásobovanie potrebné na každodenný chod zdravotníckych stredísk počas pandémie,“ hovorí Szabová. Novozakúpené zdravotnícke vybavenie bolo distribuované po celom Maďarsku.

Jednoduché riešenia pre ochorenie COVID-19 v projekte českej nemocnice

Maďarská reakcia na krízu je jednou z mnohých projektov súvisiacich s ochorením COVID-19, ktoré EIB v uplynulom roku podporila. Počet projektov v oblasti zdravotnej starostlivosti sa v banke v porovnaní s predchádzajúcim rokom strojnásobil. Projekty banky v sektore zdravotníctva v roku 2020 sa však nezameriavali iba na reakciu na núdzovú situáciu. Napriek bezprecedentným okolnostiam sme nezabúdali na naše dlhodobé ciele v oblasti zdravotníckej infraštruktúry.

Kríza spôsobená koronavírusom viedla k tomu, že miestne zdravotnícke služby dosiahli svoje limity. Pandémia taktiež ukázala ich zraniteľnosť a nedostatočnú pripravenosť. Do pozornosti sa dostala zastaranosť starších nemocníc, čo prinútilo miestne samosprávy ju riešiť. Preto **EIB podporuje Stredočeský kraj v Českej republike pôžičkou v objeme 48 miliónov EUR na zlepšenie jeho pripravenosti na núdzové situácie a zmodernizovanie jeho zdravotníckej starostlivosti, dopravy, sociálnej starostlivosti a školskej infraštruktúry.**

„**Nejde tu o zvyšovanie počtu nemocničných lôžok. Je to skôr o zvyšovaní odolnosti našich nemocníc.**“

Viac ako polovica peňazí pôjde na obnovu a modernizáciu piatich nemocníc v kraji, ako aj na pohotovostnú službu v stredných Čechách. Vďaka investícii bude mať takmer 1,4 milióna ľudí v kraji lepší prístup ku kvalitnejším zdravotníckym službám. „Vďaka programu sa tieto zdravotnícke zariadenia stanú efektívnejšími, zlepši sa kvalita ich služieb a prispeje sa k energetickej efektívnosti a pripravenosti na núdzové situácie,“ hovorí Szabová.

Najlepší čas na zabránenie ďalšej pandémie

„Spôsob, ako sa vyrovnať s pandemiou, tkvie v zlepšovaní našich existujúcich zdravotníckych zariadení,“ vysvetľuje Szabová. „Nejde tu o zvyšovanie počtu nemocničných lôžok. Je to skôr o zvyšovaní odolnosti našich nemocníc.“ To je možné dosiahnuť jednoduchými riešeniami, ako napríklad zlepšovaním systémov vzduchotechniky s cieľom znížiť riziko nemocničnej nákazy, čo je jedna zo zmien, ktorá sa uskutočnila v českých nemocniciach.

„Je to tiež o prehodnotení nášho systému zdravotnej starostlivosti,“ upozorňuje Szabová. „Musíme zvýšiť počet stredísk starostlivosti o pacientov s chronickými chorobami. Starostlivosť o chronicky chorých pacientov by sa nemala poskytovať v nemocniciach pre akútne stavy, pretože je to starostlivosť najviac náročná na zdroje. Účelovo budované zariadenia pre chronicky chorých pacientov sú efektívnejšie a ľahšie sa upravujú na účely kontroly infekcie. Pandémia koronavírusu nás prinútila urýchliť tento vývoj – prehodnotiť naše nemocnice a vyhodnotiť, do akej miery sme vlastne pripravení. Keďže sme to všetci tento rok pochopili, najlepšie čas na zabránenie ďalšej pandémie je teraz.“

RIEŠENIA PRE KLÍMU

NAŠI EXPERTI POSUDZUJÚ VÝZVU SPOJENÚ SO ZMENOU KLÍMY

V reakcii na globálnu núdzovú situáciu v oblasti klímy a v rámci podpory Európskej zelenej dohody si EIB stanovila ambiciózne klimatické ciele, pričom sa transformuje na klimatickú banku Európskej únie. Súčasne sú tu takí, ktorí tvrdia, že v boji proti vplyvom krízy COVID-19 je potrebné sústrediť sa iba na rast a tvorbu pracovných miest. Pre banku je obnova zelená a musí nás s istotou posúvať smerom k nulovým emisiám. Plán klimatickej banky, ktorý bude určovať našu cestu ku klimatickým cieľom, bol vypracovaný v roku 2020. Takže rok 2021 bude prvým rokom realizácie toho zeleného akčného plánu.

Elina Kamenitzerová, vedúca oddelenia koordinácie v oblasti klímy a životného prostredia, Riaditeľstvo pre operácie

Pandémia priniesla drsne, ale priamo uvedomenie, že budúce rozhodnutia o investovaní do infraštruktúry musíme zvažovať v kontexte radikálnejších očakávaní budúcich potrieb, správania a využívania zdrojov. Táto zmena paradigmy si vyžaduje predkladateľov projektov a poskytovateľov financií s cieľom aplikovať nový súbor ukazovateľov merania udržateľnosti. Na budovanie kapacity predkladateľov a finančných sprostredkovateľov s cieľom lepšie pochopiť a aplikovať tieto nové techniky a štandardy bude potrebná významná poradenská a technická podpora.

Frank Lee, vedúci Európskeho centra investičného poradenstva, Riaditeľstvo pre operácie

V ťažkých časoch vietor ďalej fúkal a slnko ďalej svietilo. Obnoviteľné zdroje energie ukázali svoju odolnosť voči pandémie COVID-19. Cesta, ktorú máme pred sebou, už nemôže byť jasnejšia. Teraz musíme urýchliť prechod na našu zelenú budúcnosť.

Alessandro Boschi, vedúci oddelenia obnoviteľných zdrojov, Riaditeľstvo pre projekty

Mestá sú v čase krízy COVID-19 v prvej línii, pretože prevádzkujú kľúčové služby v rámci zdravotníctva, civilnej ochrany, mestskej dopravy a riadenia verejného priestoru, pričom čelia veľkému poklesu príjmov, pretože tempo ekonomiky miest sa spomalilo. V roku 2020 sme v kľúčových mestách ako Grenoble, Miláno a Barcelona zaviedli programy obnovy miest v kontexte pandémie COVID-19 a vypracovali sme národné programy obnovy miest vo Francúzsku, Holandsku a Poľsku. V roku 2020 sa taktiež spustil nový veľký nástroj poradenstva City Climate Gap Fund, ktorý my a nemecká agentúra pre medzinárodnú spoluprácu GIS realizujeme spoločne so Svetovou bankou v snahe zabezpečiť podporu pri vypracúvaní projektov v ranej fáze pre mestá v rozvojových a rýchlo sa rozvíjajúcich krajinách. Fond financuje Luxembursko a Nemecko a mal by pomôcť odštartovať klimaticky inteligentné projekty v oblasti vodohospodárstva, udržateľnej mestskej mobility, energetickej účinnosti a adaptácie na zmenu klímy.

Gerry Muscat, vedúci oddelenia mestského rozvoja, Riaditeľstvo pre projekty

EIB rýchlo zareagovala na pandémiu COVID-19. Schopnosť banky vyvíjať nové prístupy a riešiť bezprecedentné výzvy bude ešte zásadnejšia v boji proti zmene klímy a ničeniu životného prostredia. To, že sa staneme klimatickou bankou EÚ, bude dôležitým príspevkom k Európskej zelenej dohode, ako aj vdáchnou skúsenosťou pre všetkých zainteresovaných v boji proti najväčšej hrozbe, ktorej svet momentálne čelí.

Heinz Olbers, riaditeľ, Západná Európa, Riaditeľstvo pre operácie

Odkedy bolo vynájdené koleso, bola doprava centrom ľudského úsilia a od vysokých lodí až po nablýskané prúdové lietadlá umožňovala a stimulovala technologický pokrok. Teraz sme na rade my, aby sme sa popasovali s existenčnými výzvami našich čias. Zelená a digitálna revolúcia si razí cestu v sektore dopravy v čase, keď je klíma na zemi chaotická a zdravotná pandémia ohrozuje ľudstvo. Doprava je súčasťou riešenia aj súčasťou problému. Je to jediný ďalej rastúci sektor produkujúci emisie CO₂ a jeden zo sektorov hospodárstva, ktoré pandémia zasiahla najviac. No od dopravy sa tiež očakáva, že bude lídrom obnovy smerom k zelenej transformácii, ktorú bude EIB podporovať v snahe vytvárať skutočne udržateľný dopravný systém.

Gavin Dunnett, riaditeľ, Mobilita, Riaditeľstvo pre projekty

PLÁN PRE PLANÉTU

Plán klimatickej banky bude určovať naše finančné zdroje na podporu Európskej zelenej dohody a na zabezpečenie toho, aby sa Európa stala uhlíkovo neutrálnou

Nasledujúce desaťročie je pre naliehavé problémy v oblasti klímy a životného prostredia rozhodujúce. Náš plán klimatickej banky určuje, ako v rokoch 2021 až 2025 budeme plniť náš posilnený záväzok voči klíme a životnému prostrediu v súlade s Európskou zelenou dohodou. Urýchlíme prechod na nízkouhlíkovú, environmentálne udržateľnú ekonomiku odolnú proti zmene klímy a zladíme celé financovanie s Parížskou dohodou, pričom nikoho neopomenieme a podporíme dlhodobé rozvojové ciele.

„Táto zvýšená ambícia má pre skupinu EIB ďalekosiahle dôsledky a transformuje jej priority a spôsob, akým pracujeme,“ hovorí vedúci kancelárie pre životné prostredie, klímu a sociálne veci Stephen O'Driscoll. „Je to zmena DNA a urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme splnili ciele Európskej zelenej dohody.“

Banka má zavedenú túto ambicióznu klimatickú stratégiu od roku 2015. Myšlienka nového Plánu klimatickej banky vznikla koncom roka 2019 po tom, čo Európska rada a krajiny EÚ požiadali skupinu EIB o navýšenie jej podpory pre Európsku zelenú dohodu a pomoc pri urýchlení prechodu na uhlíkovo neutrálny kontinent do roku 2050.

Čistejšia energia a inovácie

Hlavné body plánu:

- zvýšiť financovanie EIB pre opatrenia v oblasti klímy a environmentálnej udržateľnosti zo súčasných zhruba 30 % na viac ako 50 % do roku 2025,
- zladíť celé nové financovanie so zásadami a cieľmi Parížskej dohody,
- v rokoch 2021 až 2030 podporiť sumou 1 bilión EUR investície do opatrení v oblasti klímy a environmentálnej udržateľnosti,
- stavať na rozhodnutí ukončiť podporu pre energetické projekty na báze tradičných fosílnych palív,
- udržiavať pozíciu lídra na kapitálových trhoch, kde bola EIB prvou inštitúciou, ktorá vydala zelené dlhopisy, a stále je najväčším nadnárodným emitentom zelených dlhopisov,
- zamerať sa na čistú energiu, inovatívne technológie a digitalizáciu, ktoré budú mať hlavný podiel na modernizácii a dekarbonizácii priemyselných odvetví,
- navýšiť finančné prostriedky, ktoré pomáhajú spoločnostiam adaptovať sa na zmenu klímy a zabezpečiť väčšiu odolnosť ekonomík.

Plán vysvetľuje, ako nasmerujeme viac podpory komunitám, ktorých ekonomiky sú veľmi závislé od energeticky náročných priemyselných odvetví ako ťažba uhlia alebo výroba ocele. Znamená to viac zdrojov pre „spravodlivú transformáciu“ a sociálnu rovnosť vrátane viac odbornej prípravy, pracovných miest a poradenských služieb pre ľudí, ktorých živobytie je ohrozené prechodom na nízkouhlíkové ekonomiky a vplyvmi zmeny klímy. Podporíme tiež prechod na nízkouhlíkovú, environmentálne udržateľnú ekonomiku na celom svete s osobitným zameraním na odolnosť komunít citlivých na zmenu klímy. „Ak uvažujeme o živobytí ohrozenom vplyvmi zmeny klímy, vieme, že ľudia žijúci v rozvojových krajinách, a najmä v najmenej rozvinu-

tých krajinách a malých ostrovných štátoch, sú často najzraniteľnejší a majú najmenej finančných zdrojov na adaptáciu,” hovorí hlavná expertka na zmenu klímy Nancy Saichová.

V nasledujúcom desaťročí bude musieť urobiť veľké zmeny každá krajina. Plán pomôže banke nájsť nových partnerov a zvýšiť svoj vplyv vo svete, aby splnila svoje klimatické ciele.

Prečítajte si celý Plán klimatickej banky na webovej stránke www.eib.org/cbr

ĎALŠIA ZELENÁ VEC

Európske centrum investičného poradenstva, teda partnerstvo medzi EIB a Európskou komisiou, pomáha členským štátom a spoločnostiam s vypracúvaním projektov pre budúce financovanie. Jeho práca pomáha Európe dosahovať jej klimatické ciele.

Vodík ako alternatívne palivo

Nemecké ministerstvo dopravy a digitálnej infraštruktúry požiadalo o poskytnutie strategickej poradenskej podpory pri tvorbe financovania a modelu financovania na využitie vodíka ako alternatívneho paliva v nemeckej dopravnej sieti. Centrum poskytuje medziodvetvovú podporu pre technické a finančné poradenské služby v snahe posúdiť vyhliadky vodíka na trhu a navrhnúť modely financovania a realizácie.

Adaptácia na zmenu klímy pre Janov

Mestá ako taliansky Janov potrebujú pomoc s analýzou možností pri opatreniach v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Úlohou centra je analyzovať rôzne možnosti adaptácie pre projekty v troch alebo štyroch mestách a porovnať náklady a prínosy. Na základe výsledkov tejto analýzy bude možné vypracovať závery o najvhodnejšej možnosti adaptácie v každom danom prípade.

Preverte si vašu energetickú efektívnosť

Česká podporná banka ČMZRB oslovila Európske centrum investičného poradenstva so žiadosťou o pomoc pri navýšení objemu investícií do energetickej efektívnosti využitím fondov EÚ. Centrum vykonalo posúdenie trhu, z čoho vzišiel návrh na nástroj záruk, ktorý rieši medzery na trhu, vrátane jeho procesov týkajúcich sa investičnej stratégie, riadenia, monitorovania a vykazovania. V rámci posúdenia sa identifikovala aj potreba mechanizmu jednotného kontaktného miesta pre technickú pomoc v prípade možných projektov, čo viedlo k podaniu žiadosti o pomoc pri príprave projektu v rámci nástroja ELENA (Európsky nástroj miestnej pomoci v oblasti energie). Táto úloha ukazuje, že fondy EÚ a spolufinancovanie EIB je možné zmobilizovať prostredníctvom inovatívnych finančných nástrojov na podporu rozvoja zmlúv o energetickej efektívnosti v kombinácii s investičnými grantmi pre komplexnú obnovu budov. Takéto schémy sú tiež naplánované ako súčasť „vlny obnovy“, čo je iniciatíva Európskej komisie, ktorej cieľom je v nasledujúcom desaťročí zdvojnásobiť energetické renovácie. Predpokladá sa, že tento finančný nástroj sa stane funkčný v roku 2021.

KEĎ VIETOR NEFÚKA

Dve inovatívne švédske batériové spoločnosti sa zameriavajú na dodávanie čistej energie do domovov a vozidiel

Keď je veterno alebo slnečno, veterné a slnečné farmy vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov. Ale vietor vždy nefúka a ani slnko nesvieti vždy presne vtedy, keď chceme elektrinu využívať. Preto sú pre zelenú budúcnosť tak dôležité batérie. Dve švédske spoločnosti Nilar a Northvolt vyrábajú batérie, ktoré uskladňujú zelenú energiu na použitie vtedy, keď ju treba.

Spoločnosť Nilar, ktorá vyvíja niklové batérie v novom veľkom formáte viac ako 15 rokov, spustila komerčnú prevádzku v roku 2019. Niklovo-kovové hybridné batérie tejto spoločnosti sú určené na uskladnenie energie z obnoviteľných zdrojov v domovoch alebo komerčnom, mestskom a priemyselnom prostredí. Nemajú nahradiť lítiové batérie v plne elektrických vozidlách, pretože nikel je ťažší kov. No hybridné batérie od spoločnosti Nilar sú bezpečné na používanie v budovách, pretože niklovo-kovové hybridné batérie sú nehorľavé. Ich životnosť je 20 rokov a dajú sa hospodárne recyklovať.

Ceny batérií klesajú. Od roku 2010 klesla cena lítiovo-iónových batérií pre elektromobily takmer o 90 % a cena niklových stacionárnych akumulátorov klesla takmer o dve tretiny. No takmer všetky pokročilé batérie sa v súčasnosti dovážajú z krajín mimo Európskej únie. Keďže sú cenovo dostupnejšie, je dôležité rozvíjať výrobu batérií v Európe, kde trh s čistou energiou rastie míľovými krokmi. Vývoj batérie je však zdĺhavý, neistý a nákladný proces a ak má byť spoločnosť konkurencieschopná, musí produkovať vo veľkom, takže firmy len ťažko vo svojej ranej fáze nájdú komerčných investorov a financovanie od bánk.

Podporovanie rýchlych inovácií

Bez výrazných komerčných úspechov je spoločnosť Nilar typom projektu, pre ktorý je financovanie od Európskej investičnej banky životne dôležité. Banka EÚ podporuje výskum a rozširovanie inovatívnych produktov, aby sa stali atraktívnejšie pre súkromných investorov. **„Európska investičná banka je nesmierne dôležitá pri podporovaní rýchlych inovácií v malých firmách s úplne novými technológiami,“ hovorí riaditeľ spoločnosti Nilar Michael Obermayer.** Technologické spoločnosti s inovatívnymi projektmi, ktoré nedokážu prekonať prekážku spočívajúcu v kapitálovo náročnom rozširovaní, nie sú schopné rásť a ich nápady môžu zostať nezrealizované. „Ochota Európskej investičnej banky poskytnúť pôžičku s cieľom dostať technológiu spoločnosti Nilar na trh na začiatku jej komerčnej fázy je zásadná,“ dodáva Obermayer.

Nová generácia batérií zohráva kľúčovú úlohu pri dosahovaní cieľa Európskej komisie znížiť emisie uhlíka do roku 2030 o 55 %. Taktiež pomôže posilniť energetickú nezávislosť, a tým aj energetickú bezpečnosť v Európe.

Kolesá, prechod na zelenú

Aj batérie od spoločnosti Northvolt sú zelené. Avšak na rozdiel od batérií od spoločnosti Nilar sú lítiovo-iónové batérie od spoločnosti Northvolt určené hlavne na pohon elektromobilov. Elektrické vozidlá nepoužívajú jednu batériu tak ako telefón. Používajú sadu zloženú z tisícov jednotlivých lítiovo-iónových článkov, ktoré fungujú spolu. Keď sa auto nabíja, elektrina sa chemicky uskladňuje vnútri batérií. Keď je auto na ceste, batéria uvoľňuje energiu do elektrického motora bez vypúšťania uhlíka. Výmena

„Vďaka našim investíciám sa to udialo naraz... Inak by hrozilo riziko, že technológie sa nezrealizujú alebo že budú odkúpené a skončia mimo Európskej únie.“

áut, ktoré uhlíkovými emisiami spôsobujú znečistenie, za čisté elektrické vozidlá, je pre zelenú transformáciu nevyhnutná.

Spoločnosti Nilar a Northvolt využívajú pôžičky od EIB, ktoré sú čiastočne súčasťou programu Európskej komisie InnovFin, z ktorého sa financujú inovatívne demonštračné projekty v oblasti transformácie energetických systémov vrátane uskladňovania energie.

Pôžička od Európskej investičnej banky v objeme 46 miliónov EUR pomôže spoločnosti Nilar zvýšiť počet výrobných liniek z jednej na osem. Tieto batérie pomôžu majiteľom domov, komerčným budovám a priemyselným odvetviám so solárnymi panelmi, ako aj menším elektrárňam vyrábajúcim energiu z obnoviteľných zdrojov tým, že im umožnia predat' nadbytočnú zelenú energiu.

Rozširovanie švédskych batériových spoločností

Aj rozširovanie výroby bolo pre banku EÚ dôvodom, prečo podporila batérie do elektromobilov od spoločnosti Northvolt. Spoločnosť tak môže s pôžičkou od Európskej investičnej banky podporenou v rámci programu InnovFin vybudovať pilotnú linku svojej koncepcie v meste Västerås neďaleko Štokholmu. Tento závod začal vyrábať nový typ batérie na konci roku 2019.

Spoločnosť Northvolt už podnikla ďalší krok: závod na výrobu lítiovo-iónových batérií v meste Skellefteå na severovýchode Švédska. **Závod v meste Skellefteå dostal ďalšiu pôžičku od Európskej investičnej banky, tentokrát vo výške 350 miliónov USD, využitím záruky z Európskeho fondu pre strategické investície**, súčasťou Investičného plánu pre Európu. „Uskladňovanie energie z obnoviteľných zdrojov je kľúčom k uhlíkovo neutrálnej spoločnosti,“ hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Northvolt Peter Carlsson, „a batérie sú kľúčom k tomu, ako sa tam dostať.“

NA ČO MONTY PYTHON ZABUDOL PRI LUPINE

Biohospodársky fond sa zameriava na vyplnenie medzery vo financovaní pre spoločnosti s osvedčenými technológiami, aby mohli expandovať do iných krajín Európy

Britská komediálna skupina Monty Python raz odvysielala skeč, v ktorom chce nešikovný lupič olúpiť svoje obete smiešnou replikou „Lupinu alebo život!“ Vtip bol v tom, že lupina nemala žiadnu cenu, pretože to boli iba fialové kvety. Nemecká firma Prolupin v tom má jasnejšie. Spoločnosť vyvinula vegánsku zmrzlinu bez obsahu mlieka, ako aj širokú škálu iných potravinových produktov, pričom všetky sú vyrobené zo semien lupiny. Prolupin so sídlom neďaleko Rostocku predáva svoje výrobky v Nemecku. Na expandovanie do iných európskych krajín sú potrebné ďalšie investície, čo je pre relatívne nové spoločnosti v oblasti biohospodárstva ťažké, pretože nemajú také úspechy, aby dokázali pritiahnuť pôžičky z banky, a subjekty v oblasti dlhového kapitálu sa sústreďujú na iné sektory.

V takýchto prípadoch zasahuje Európsky fond pre obehové biohospodárstvo. Na svojej ceste k získaniu 250 miliónov EUR pre biohospodárstvo a obehové biohospodárstvo investuje fond do spoločností v ranných fázach, ktoré majú osvedčené technológie a ktoré potrebujú financovať rozširovanie svojich prevádzok a expandovať na väčšie trhy. **Biohospodárstvo a obehové biohospodárstvo sú kľúčovými prvkami k dosahovaniu udržateľnejšieho hospodárstva a ochrane životného prostredia. Biohospodárstvo znižuje našu závislosť od prírodných zdrojov tým, že podporuje udržateľné produkty, ktoré využívajú obnoviteľné biologické zdroje (ako napríklad lupinu) na výrobu potravín, materiálov a energie.**

Európsky fond pre obehové biohospodárstvo vznikol na základe štúdie z roku 2017, ktorá bola vypracovaná v rámci iniciatívy EIB Poradenské služby InnovFin s podporou Európskej komisie. V rámci štúdie sa identifikovala výrazná medzera vo financovaní spoločností pôsobiacich v oblasti biohospodárstva, ktoré potrebovali rozšíriť svoju výrobu a distribúciu. V správe sa odporúča zriadenie kapitálového fondu na podporu spoločností vo fáze rastu. Európska investičná banka a Európska komisia teda vybrali investičného poradcu, ktorý zriadil Európsky fond pre obehové biohospodárstvo. „Biohospodárstvo a obehové biohospodárstvo sa stále vnímajú ako vznikajúci sektor,“ hovorí Yicui Sunová, investičná analytička zodpovedná za investovanie EIB do fondu. „Záruka od Európskej komisie je nápomocná pri mobilizovaní súkromných investorov na vyplnenie tejto medzery.“

Odkedy fond v októbri dokončil prvú transakciu v objeme 82 miliónov EUR, stal sa predmetom záujmu súkromných i verejných investorov a bude pracovať na ďalších transakciách. „Tým sa spustí väčšia aktivita v Európe v tomto sektore,“ hovorí Felipe Ortega Schlingmann, vedúci oddelenia EIB pre agropodnikanie a rozvoj vidieka. „Je tu obrovský potenciál pre rast.“

UDRŽATEĽNOSŤ VO VESMÍRE

Spoločnosť so sídlom na brehu jazera Como konštruuje nosiče satelitov na zber údajov o zmene klímy z vesmíru a na odstraňovanie desiatky rokov starého odpadu

Satelity pomáhajú ľuďom a špecialistom prvého zásahu, keď prírodné katastrofy ako hurikány alebo zemetrasenia poškodia pozemné siete. V prípade pandémie digitálne prepájajú izolovaných pacientov alebo ľudí žijúcich na vidieku so zdravotníckymi pracovníkmi. A poskytujú údaje na sledovanie hrozby globálneho otepľovania a nášho pokroku v boji proti nemu.

Ale satelity vyrábajú aj odpad. Po dokončení svojej misie sa malé satelity vrátia na zem, kde zhoria v atmosfére. Väčšie sa presmerujú na cintoríny vesmírnych lodí v oceánoch alebo sa vznášajú na kontrolovaných pohrebiskách na obežných dráhach. Je čas prísť na to, ako naložiť s týmto narastajúcim kozmickým odpadom.

D-Orbit, spoločnosť pôsobiaca v oblasti komerčného vesmíru so sídlom neďaleko jazera Como v Taliansku, je priekopníkom v oblasti udržateľného vesmírneho hospodárstva a vesmírnej logistiky. „Viacerí z našich zákazníkov sú prevádzkovatelia v oblasti pozorovania Zeme, ktorí dodávajú údaje a informácie o počasí, znečistení, lesoch a poľnohospodárstve, oceánoch, pobrežnej erózii a kritickej infraštruktúre,“ hovorí výkonný riaditeľ a zakladateľ spoločnosti D-Orbit Luca Rossetini. „Vesmír je príležitosťou pre našu spoločnosť, priemysel a výskumné inštitúcie.“

V októbri 2020 vypustila spoločnosť D-Orbit európskou raketou Vega z Guyanského vesmírneho centra svoj prvý nosič satelitov ION, ktorý úspešne rozmiestnil 12 malých satelitov Planet SuperDove na snímkovanie Zeme. Nosič satelitov ION (In Orbit Now) vyvinutý spoločnosťou D-Orbit bol podporený pôžičkou od Európskej investičnej banky vo výške 15 miliónov EUR. Financovanie je súčasťou memoranda o porozumení podpísaného v roku 2018 medzi Európskou investičnou bankou a Európskou vesmírnou agentúrou.

Mikro a nanosatelity

Dopravné satelitné misie riadi spoločnosť D-Orbit zo svojej centrálnej pri jazere Como. Sú navrhnuté tak, aby ich vypustilo veľa rôznych rakiet dostupných na trhu. Je to istý druh kozmického taxíka, ktorý je schopný vyniesť niekoľko nano alebo mikrosatelitov. Tieto miniatúrne satelity vážia iba niekoľko kilogramov. Je tu aj možnosť dopravy iného typu nákladu, napríklad technológií, ktoré vyvinuli startupy, výskumné inštitúcie alebo vesmírne spoločnosti, ktoré potrebujú odskúšať a validovať technológiu vo vesmíre pred jej obchodným využitím.

„Nosič satelitov ION je inovatívne riešenie na podporu malých prevádzkovateľov satelitov pri skúšaní ich technológií vo vesmíre a na urýchlenie obchodného využitia nových satelitných služieb,“ hovorí Christian Kohr, hlavný inžinier EIB pre digitálnu infraštruktúru, ktorý pracoval na pôžičke pre spoločnosť D-Orbit. Hlavný ekonóm projektu v EIB Anders Bohlin dodáva: „**S koncepciou ION je spoločnosť D-Orbit na tomto poli inovatívnym lídrom.**“

EKOLOGICKÁ OCEĽ, OBEHOVÁ OCEĽ

Energeticky náročné odvetvia spôsobujú 15 % celosvetových emisií CO₂. Najväčší výrobca ocele, spoločnosť ArcelorMittal, vyvíja inovatívnu technológiu dekarbonizácie ocele, ktorou sa znižujú emisie CO₂ – a mení ich na užitočný bioplyn

Vysoká pec využíva uhlie na chemickú redukciu železnej rudy na železo, ktoré sa ďalej spracováva na oceľ. Pri tomto procese sa uvoľňujú veľké množstvá skleníkových plynov CO a CO₂. Výrobcovia ocele v Európe zachytávajú tieto plyny, ktoré sú vedľajším produktom, a transformujú ich na elektrinu a využiteľné teplo. Potom sa však CO₂ uvoľňuje do atmosféry.

“ Toto financovanie by nebolo možné bez podpory zo strany Komisie v rámci nástroja InnovFin. ”

Integrované oceliarnie sa tak stávajú kľúčovou oblasťou na dekarbonizáciu. Veľký výrobca ocele, spoločnosť ArcelorMittal Belgicko, zavádza inovatívnu technológiu, prvú svojho druhu čo do rozsahu a zložitosti, ktorá nemá obdobu nikde vo svete. Projekt je v súlade s plánom ArcelorMittal Europe v oblasti znižovania emisií uhlíka, ktorého cieľom je znížiť emisie o 30 % do roku 2030 a do roku 2050 dosiahnuť uhlíkovú neutralitu.

Zariadenie zachytáva výstupné plyny bohaté na CO a CO₂, ktoré vypúšťajú vysoké pece, a transformuje ich na etanol procesom plynovej fermentácie za pomoci mikroorganizmov. Túto technológiu „Carbalyst“ vyvinula americká firma LanzaTech, s ktorou ArcelorMittal už desaťročie

spolupracuje. „Ako výrobca materiálov sme presvedčení, že sa musíme sústrediť na obehové hospodárstvo a podľa koncepcie „od kolísky ku kolíske“ vyvíjať procesy, ktoré využívajú menej primárnych zdrojov a umožňujú nám znižovať emisie uhlíka,“ hovorí Carl De Maré, vedúci oddelenia pre technologické stratégie skupiny ArcelorMittal Group. **„Oceľ a iný odpad sa musia recyklovať a vysoká pec je vynikajúci nástroj, ako to dosiahnuť.“**

Projekt však má aj druhú fázu. Keďže uhlík sa v súčasnosti využíva ako vstupná surovina do vysokých pecí v podobe fosílného paliva, teda uhlia, spoločnosť má v úmysle čiastočne nahradiť tento fosílny uhlík odpadovým drevom, ktoré bolo spracované na biouhlie. Táto náhrada fosílného uhlia za obehový uhlík je už krokom na ceste k zelenej transformácii.

„Ide o bežný proces zachytávania a využívania uhlíka“, vysvetľuje De Maré. „Vysoká pec stojí uprostred. Tento projekt prichádza na konci na úrovni vedľajšieho produktu, keď sa produkuje etanol, ale aj na začiatku pri vypaľovaní uhlíka z prírodných zdrojov. Výsledkom kombinácie oboch inovácií je takzvaný bioetanol: etanol vyrobený z uhlíka biologického pôvodu. Týmto sa uzatvára uhlíkový kruh.“

Financovanie inovácií: od teórie k praxi

Tento druh technologických inovácií nie je jednoduchý ani istý. Značné investície budú potrebné aj pre nové závody, vybavenie a stroje. Preto je financovanie takéhoto riskantného podniku výzvou.

“Podstupujeme technologické riziko, chceme však podporiť odvetvie.”

V rámci nástroja InnovFin Európskej komisie pre energetické demonštračné projekty podpísala Európska investičná banka v máji 2020 pôžičku vo výške 75 miliónov EUR so spoločnosťou ArcelorMittal Belgicko na čiastočné financovanie výstavby nových zariadení. „Ide o zaujímavý, inovatívny systém, ktorý je náročný na realizáciu,” hovorí Senso Figaredo Pire, senior úverový analytik Európskej investičnej banky, ktorý uzavrel túto komplexnú transakciu. „Prispieva k obehovému hospodárstvu a generuje ekologický etanol, ktorý sa môže používať ako palivo alebo surovina v mnohých chemických procesoch.”

„Toto financovanie by nebolo možné bez podpory zo strany Komisie v rámci nástroja InnovFin,” dodáva Figaredo Pire. „Úzko sme s Komisiou spolupracovali. A teraz by mohol tento projekt predstavovať významný krok vpred pre oceliarsky priemysel na uskutočnenie zelenej transformácie.”

S realizáciou sa začne najprv v závode spoločnosti ArcelorMittal v Gente. Zámerom je v rámci tejto technológie využívať 15 % plynov, ktoré sú vedľajším produktom, na výrobu etanolu namiesto elektriny. Víziou spoločnosti ArcelorMittal je však postupne a úplne nahradiť jej interné elektrárne transformáciou výstupných plynov na etanol – alebo v budúcnosti na iné základné chemické produkty.

Menšie množstvo elektrickej energie vyrobenej uhlíkovými plynmi, ktoré sú vedľajšími produktmi, umožňuje spoločnosti ArcelorMittal pristúpiť k zmluvám o nákupe elektrickej energie s výrobcami energie z obnoviteľných zdrojov, čím sa nepriamo podporí rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov. Spoločnosť plánuje mať do roku 2025 päť týchto závodov po celej Európe a vo zvyšku sveta.

Čo je lepšie ako recyklovaný uhlík? Recyklovaný ekologický uhlík

Projekt je ekonomicky životaschopný vďaka veľkému dopytu po etanole, ktorý sa na rozdiel od elektriny aj ľahšie skladuje a prepravuje. Etanol má mnoho rôznych spôsobov využitia. Po zmiešaní s benzínom sa môže používať ako palivo. Možno ho premeniť na etylén, základnú zložku procesu pri výrobe plastov, čím prispieva k obehovému hospodárstvu.

„Touto investíciou sa chránia existujúce pracovné miesta udržaním oceliarskeho priemyslu v Európe, kde potrebujeme vysoko kvalifikovaných ľudí pri navrhovaní a prevádzke týchto závodov,” hovorí Marc Tonteling, inžinier v Európskej investičnej banke.

Spoločnosť plánuje kombináciou dvoch inovatívnych procesov vyrobiť 80 miliónov litrov bioetanolu, čo zodpovedá množstvu paliva použitého pri 600 letoch medzi New Yorkom a Londýnom. ArcelorMittal odhaduje úspory CO₂ na úrovni ročných emisií z 350 000 vozidiel.

„Páčilo sa mi nadšenie a angažovanosť ľudí v Gente, ktorí chcú, aby tento projekt fungoval,” hovorí Tonteling. „Podstupujeme technologické riziko, chceme však podporiť odvetvie. A ak budeme úspešní, môže to viesť k rozšírenejšej výrobe produktov z obehového uhlíka, ako sú biouhlie, recyklované uhlíkové palivá, bioetanol a mnoho ďalších.”

TAJOMSTVÁ ČAKAJÚCE NA ODHALENIE

Nová grécka infraštruktúra v oblasti zmeny klímy bude poskytovať údaje dôležité pre štúdium globálneho otepľovania a predpovedanie prírodných katastrof

Juhovýchodné Stredomorie je prírodným laboratóriom, ktoré môže vedcom pomôcť sledovať a predpovedať zmenu klímy v globálnom meradle. A doteraz nebolo dostatočne preskúmané.

S cieľom vyplniť túto medzeru dve popredné výskumné centrá gréckej vlády budujú infraštruktúru a vybavenie na meranie ovzdušia a skúmanie vôd – od najvyšších vrstiev atmosféry po viac ako 5 000 metrov pod povrchom v najhlbšej časti Stredomoria, ktorá sa zhodou okolností nachádza v Grécku.

Národné observatórium v Aténach zriaďuje Panhelénske geofyzikálne observatórium na Antikythere (PANGAEA – Panhellenic Geophysical Observatory of Antikythera), malom, takmer neobývanom ostrove medzi ostrovom Kréta a Peloponézskym polostrovom. „Projekt PANGAEA je pre juhovýchodné Stredomorie veľkým krokom vpred, čo sa týka merania parametrov ovzdušia a budovania klimatických modelov,“ hovorí profesor Manolis Plionis, riaditeľ observatória. „Stredomorský región je kritickým miestom, pokiaľ ide o zmenu klímy. **Údaje nám pomôžu pochopiť vývoj zmeny klímy v nadchádzajúcich rokoch** a jej dôsledky pre spoločnosť a hospodárstvo.“

Medzitým Helénske centrum pre morský výskum skonštruuje nové oceánografické výskumné plavidlo ako náhradu za staré, ktoré sa musí po 35 rokoch služby vyradiť z prevádzky. Nové plavidlo bude môcť skúmať kontinentálne plytké vody a hlboké more. Na plavidle s dĺžkou 70 metrov a šírkou 16 metrov sa budú nachádzať viacúčelové laboratóriá a priestranné voľné paluby budú poskytovať priestor na uloženie kontajnerov s mobilnými zameniteľnými laboratóriami. Plavidlo tak bude univerzálnou platformou pre širšiu škálu vedeckých a iných misií.

„Stredomorie má z hľadiska zmeny klímy mimoriadny význam, pretože funguje ako **miniatúrny oceán**, ktorý rýchlo reaguje na premenlivosť klímy. Jeho tmavé, neprebádané vody ukrývajú stále mnoho tajomstiev, ktoré treba odhaliť,“ hovorí Dr. Aris Karageorgis, riaditeľ centra. „Nové, stabilné plavidlo s najmodernejšími technológiami nám pomôže **ďalej objavovať stredomorské** vody a morské dno a predpovedať, čo sa môže vplyvom zmeny klímy stať na otvorenom oceáne.“

Grécka infraštruktúra v oblasti zmeny klímy pre globálnu výzvu

Stanica PANGAEA bude zabezpečovať nepretržité monitorovanie základných klimatických premenných a geofyzikálnej aktivity a vedeckej obci bude zasielať údaje z certifikovaného monitorovania v reálnom čase. Jej cieľom je zaoberať sa výzvami, ako je zmena klímy a jej vplyv na nepriaznivé poveternostné podmienky a prírodné katastrofy v Grécku a vo východnom Stredomorí, ako aj monitorovať seizmickú činnosť. Dôležité je to preto, že juhovýchod Stredomoria je napriek intenzívnej tektonickej činnosti do dnešného dňa nedostatočne monitorovaný.

Plavidlo je teda novým kúskom infraštruktúry v starnúcej celosvetovej oceánografickej flotile a môže „zahojiť“ oceánografiu,” hovorí Karageorgis.

Z vedeckého hľadiska projekty umožnia nepretržitý zber základných klimatických premenných v ovzduší a v mori, ktoré budú vstupnými údajmi klimatických modelov. Spoľahlivé klimatické modely môžu smerovať k lepším pozorovaniam a presnejším predpovediam, čo sa týka zmeny klímy. Údaje pomôžu vedcom pochopiť, ako sa klíma vyvíja, a rozlišovať medzi zmenou klímy spôsobenou prírodou a tou, ktorú spôsobil človek. V oblasti morského výskumu sa posilní ochrana biodiverzity pozorovaním zmien živých organizmov, napríklad štúdiom nepôvodných druhov pochádzajúcich z tropických vôd v dôsledku zvýšenia teploty morskej vody.

Vplyv na grécku spoločnosť, boj s únikom mozgov

Pozitívny vplyv to bude mať aj na grécku spoločnosť. **Údaje zo stanice PANGAEA pomôžu gréckym orgánom civilnej ochrany predpovedať prírodné katastrofy a podľa možnosti zabrániť ich závažným dôsledkom.** Táto infraštruktúra navyše ponúkne Grécku možnosť zviditeľniť svoj výskum. „Vo výskumných kruhoch nie je Grécko často dostatočne konkurencieschopné,” hovorí Martin Humburg, ekonóm Európskej investičnej banky. „Tieto projekty ukazujú, že Grécko má vynikajúcich, progresívnych výskumných pracovníkov. Potrebujú však podporu a infraštruktúru, aby mohli využiť svoje vedomosti a zručnosti a konkurovať ostatným.”

Profesor Plionis dodáva: „Projekt PANGEA bude mať dôležité spoločenské prínosy súvisiace so zvrátením poklesu počtu obyvateľov ostrova Antikythera a zlepšovaním pobrežnej lodnej dopravy v tejto hraničnej oblasti.”

Európska investičná banka, klimatická banka EÚ, podpísala v júli 2020 pôžičku do výšky 57,5 milióna EUR pre Grécko na financovanie výstavby a vybavenia geofyzikálneho observatória na ostrove Antikythera a nového oceánografického plavidla. Horizont realizácie týchto projektov je obdobie piatich až šiestich rokov.

Financovanie vedeckých projektov je najmä v čase úsporných opatrení od finančnej krízy v Grécku nedostatočné, vysvetľuje Costas Kargakos, úverový analytik Európskej investičnej banky, ktorý na zmluve pracoval. „Operáciou sa podporuje úsilie gréckej vlády presadzovať investície do strategickú výskumnej infraštruktúry a jej zámerom je prispievať k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy, najvyššej priorite banky a Európskej únie.”

“**Údaje nám pomôžu pochopiť vývoj zmeny klímy v nadchádzajúcich rokoch a jej dôsledky pre spoločnosť a hospodárstvo.**”

PLÁN PRE ŽIVOT

Mestské plánovanie sa musí prispôbiť potrebám občanov počas pandémie a zároveň zabezpečiť, aby boli mestá zelenšie a odolnejšie proti zmene klímy. Barcelona ukazuje cestu

Barcelona sa snaží znížiť znečistenie, ale zároveň vytvoriť životný priestor, ktorý mladých ľudí motivuje zostať a starším ľuďom uľahčuje starostlivosť o seba. „Barcelona má veľmi jasnú stratégiu,“ hovorí Alex Saz-Carranza, úverový analytik Európskej investičnej banky. „Nový plán mesta sa zaoberá mobilitou, energetickou účinnosťou a sociálnou súdržnosťou. Všetky tieto otázky pomôžu mestu pripraviť sa na budúcnosť, ale aj prekonať pandémiu ochorenia COVID-19.“

Pre mestské plánovanie bol v posledných rokoch hlavným faktorom vplyv zmeny klímy, ale pandémia so sebou priniesla nové výzvy, najmä pre sektor zdravotníctva a život v husto obývaných mestách. Verejné priestory musia umožniť ľuďom socializovať sa v bezpečnej vzdialenosti. Európska investičná banka schválila v roku 2020 pôžičku vo výške 95 miliónov EUR na pomoc Barcelone dokončiť asi 40 projektov zameraných na opatrenia v oblasti klímy a lepší život v meste.

Štvrtina tejto pôžičky je určená na revitalizáciu takmer 200 000 metrov štvorcových pozemkov a na vybudovanie „superblokov“, ktoré umožnia obyvateľom pohybovať sa, využívať verejné priestory na voľnočasové aktivity a jednoduchšie podnikáť. Chodci budú uprednostnení v mnohých častiach mesta. Zóny s nízkou rýchlosťou obmedzia rýchlosť vozidiel na 10 km/hod. Všetky nové budovy budú projektované tak, aby mali takmer nulové emisie. Nové jazdné pruhy pre autobusy a cyklistické chodníky presvedčia ľudí, aby nechali svoje autá mimo mestských ciest a znížili emisie. Urýchľuje sa program výsadby stromov. Výsledok: mesto je odolnejšie proti zmene klímy a zároveň pomáha ľuďom dodržiavať pravidlá sociálneho odstupu.

Zóny bez premávky

V priebehu posledných ôsmich rokov banka investovala viac ako 150 miliárd EUR do budovania lepších miest. **Projekt Barcelony je podobný zmluve na financovanie vo výške 201 miliónov EUR, ktorá tiež uzatvorenej v roku 2020 s cieľom pomôcť Milánu zvýšiť energetickú účinnosť jeho budov, uľahčiť obyvateľom pohybovať sa pešo po meste a využívať verejnú dopravu, vytvárať viac zelených otvorených priestranstiev a pomôcť hospodárstvu zotaviť sa z pandémie.**

Klimatický plán Barcelony vyzýva na veľké zníženie emisií skleníkových plynov, spotreby vody a chudoby. Mesto má v pláne dosiahnuť uhlíkovú neutralitu do roku 2050. „Obyvatelia Barcelony sú vcelku aktívni a majú dlhú tradíciu, čo sa týka angažovanosti,“ hovorí Leonor Berriochoaová, senior inžinierka pre mestský rozvoj v Európskej investičnej banke. „Verejnosť sa vo veľkej miere angažuje v klimatických a sociálnych otázkach. Ľudia radi prispievajú a vyjadrujú svoje názory a vďaka nim sú mestá živšie.“

ZELENÁ DOHODA V POHYBE

Energia z obnoviteľných zdrojov zažíva v Poľsku rozmach, keďže zmena právnych predpisov priťahuje medzinárodných investorov a dláždí cestu zelenej transformácii

Na 50-kilometrovom páse pobrežia Baltského mora je v Poľsku vo výstavbe 29 veterných turbín. Ich vysoké biele veže sa týčia nad malebnými úbočiami, kde žijú losy, jelene a zajace. Keď ich dokončia, budú dodávať dostatok čistej energie pre 138 000 poľských domácností. „Som veľmi hrdý na to, ako je naša veterná farma dôkazom toho, že príroda a výroba elektrickej energie dokážu vedľa seba fungovať,“ hovorí Diana Kazakevicová, vedúca poľského regiónu pre skupinu Ignitis Group, litovskú energetickú spoločnosť kótovanú vo Vilniuse a v Londýne, ktorá veternú farmu stavia. „V Poľsku nebola elektrická energia často šetrná k prírode.“

Veterné farmy spoločnosti Ignitis v regióne Pomoransko sú súčasťou nového smerovania na ceste k čistej energii v Poľsku, krajine, ktorá stále získava takmer všetku svoju energiu zo znečisťujúceho uhlia. **Európska investičná banka podpísala v roku 2020 tri pôžičky pre poľské veterné farmy, ako aj zmluvu v oblasti solárnej energie.** „Poľsko sa v dôsledku zmeny klímy nachádza pod určitým tlakom,“ hovorí Roland Schulze, vedúci poradca banky pre nízkouhlíkové energetické technológie. „Európska investičná banka hrá vedúcu úlohu v pomoci Poľsku transformovať jeho energetický sektor.“

Energia z obnoviteľných zdrojov sa stala v Poľsku atraktívnejšou investíciou pred dvoma rokmi, keď vláda zmenila právne predpisy v oblasti energetických zmlúv. Podľa nového zákona predkladajú spoločnosti svoje ponuky na základe ceny, za ktorú navrhujú elektrickú energiu predávať. Ak cena na trhu klesne, stále majú garantovanú svoju ponukovú cenu. Ak sa zvýši, zaplatia vláde rozdiel.

Nové poľské zmluvy o energii z obnoviteľných zdrojov

Projekt spoločnosti Ignitis bol jednou z prvých zmlúv uzatvorených v súlade s novým zákonom. Financovanie z Európskej investičnej banky, ktorá poskytla pôžičku na projekt vo výške takmer 60 miliónov EUR, ukázalo, „že máme partnerov s programom pre zelenú udržateľnosť,“ hovorí Kazakevicová zo spoločnosti Ignitis. Podobne ako ostatné štyri poľské zmluvy v oblasti obnoviteľných zdrojov energie uzatvorené s EIB v roku 2020 je pôžička podporená zárukou Európskeho fondu pre strategické investície.

Vznikajúci trend v Poľsku by mohol byť pre Európsku zelenú dohodu rozhodujúci. V pláne Európskej komisie na boj proti zmene klímy, ktorý bol oznámený v roku 2020, sa stanovuje záväzok pre Európu dosiahnuť do roku 2050 nulovú bilanciu emisií uhlíka. Ale cieľom zelenej dohody je tiež zaistiť, aby regióny, ktoré sú v súčasnosti závislé od fosílnych palív, pri prechode na čistú technológiu nezaostávali. To je dôležité pre Poľsko, keďže má veľký uhoľný priemysel.

„Sme svedkami zelenej dohody v pohybe,“ hovorí Vincent Metzler, finančný expert EIB pre projekty. „Tento sektor je náročný na infraštruktúru, čo je dobré z hľadiska pracovných miest. Z hľadiska spravodlivej transformácie to určite dáva zmysel.“

GLOBÁLNY POHĽAD

Príležitosti a prínosy pre všetkých sa maximalizujú, ak sa v snahe o rozvoj sústredíme na ľudí, ľudské práva a sociálne začlenenie. Správne zacielené investície môžu pomôcť pri zelenej transformácii a prispieť k sociálnemu rozvoju, preto EIB investuje do projektov, ktoré podporujú inkluzívny prístup k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zvyšujú odolnosť komún, ktoré sú najviac zasiahnuté zmenou klímy v Európskej únii aj za jej hranicami. EIB bude zohľadňovaním, dodržiavaním a presadzovaním širokého spektra ľudských práv vrátane práv pôvodného obyvateľstva, miestnych komún, migrantov, žien a detí prostredníctvom svojich environmentálnych a sociálnych noriem a príslušných politík naďalej zaisťovať efektívnosť, vplyv a udržateľnosť svojich operácií.

Yasmine Pagniová, vedúca oddelenia sociálnej politiky, Riaditeľstvo pre projekty

Globálny sektor mikrofinancovania bol vážne zasiahnutý hospodárskym vplyvom pandémie COVID-19. S cieľom ochrániť mikropodniky dalo mnoho vnútroštátnych regulačných orgánov pokyn inštitúciám mikrofinancovania, aby odložili všetky neuhradené splátky od klientov, čo viedlo k zhoršeniu úverových portfólií a problémom s likviditou kvôli chýbajúcim peňažným tokom. V tejto situácii je obzvlášť dôležitá neustála podpora inštitúcií mikrofinancovania zo strany EIB prostredníctvom dlhodobého financovania. Po skončení krízy spôsobenej pandemiou COVID-19 by mohla byť úroveň financovania potrebná na podporu obnovy ekonomík tradične založených na mikropodnikoch a malých podnikoch ešte vyššia než predtým.

Milena Messoriová, vedúca oddelenia pre vlastné imanie a mikrofinancovanie mimo EÚ, Riaditeľstvo pre operácie

V Tunisku podobne ako v ostatných partnerských krajinách EIB rýchlo reagovala na krízu spojenú s ochorením COVID-19 v podobe financovania nákupu zdravotníckeho vybavenia a zavedením pružnosti, čo sa týka podmienok našich existujúcich pôžičiek. Prerozdělili sme časť našej prebiehajúcej pôžičky na obnovu škôl, aby sme kúpili ochranné pomôcky pre učiteľov a žiakov v celej krajine. Pokračovali sme tiež v našom úsilí o zlepšenie každodenného života Tunisianov financovaním veľmi potrebnej vodohospodárskej infraštruktúry a projektov mestskej mobility v oblasti Veľký Tunis (Grand Tunis), kde žije štvrtina Tunisianov.

Jean-Luc Revéreaux, vedúci kancelárie EIB v Tunisku, Generálny sekretariát

V Afrike existuje príslovie: „Ak chcete ísť rýchlo, chodte sami. Ak sa chcete dostať ďaleko, chodte spolu.“ EIB usilovne pracovala na budovaní partnerstva s členskými štátmi EÚ, ich rozvojovými inštitúciami a medzinárodnými finančnými inštitúciami, vládami a súkromnými spoločnosťami na celom svete. V kontexte pandémie COVID-19 idú všetky tieto partnerstvá ruka v ruku s naším prirodzeným partnerom, Európskou komisiou, v rámci Tímu Európa. Aj teraz si však musíme byť vedomí existujúcich výziev, ktoré sa krízou zhoršujú: zmena klímy, rodová nerovnosť a iné nerovnosti a nezamestnanosť, najmä medzi mladými ľuďmi. Musia zostať stredobodom nášho záujmu a musíme skúmať spôsoby, ako urobiť viac, aby sme boli v našom prístupe inovatívnejší.

Catherine Collinová, vedúca regionálnej kancelárie pre východnú Afriku, Nairobi, Generálny sekretariát

Pandémia COVID-19 nepozná hranice a jej bezprecedentný hospodársky a sociálny vplyv je cítiť na celom svete. Naši partneri v oblasti rozširovania a susedstva sú vážne zasiahnutí. Ako banka EÚ má EIB osobitnú úlohu pomáhať našim susedom v reakcii na ďalekosiahle následky pandémie. Od začiatku súčasnej krízy úzko spolupracujeme s Európskou komisiou a ako súčasť Tímu Európa sme prispeli k posilňovaniu zdravotníckych systémov a podporovali sme podnikateľské komunity a modernizáciu základnej infraštruktúry.

Flavia Palanzová, riaditeľka, Susedné krajiny, Riaditeľstvo pre operácie

EIB podporovala solárne fotovoltaické elektrárne patriace súkromnému sektoru v Senegale, Zambii a Mexiku a veterné farmy v Mongolsku, Keni a Jordánsku. Ako klimatická banka EÚ budeme pokračovať v podpore rozširovania čistej a cenovo dostupnej energie na vznikajúcich trhoch. Projekty súkromného sektora v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sa zvyčajne financujú na základe projektového financovania s obmedzenými zdrojmi a od roku 2015 predstavovali viac ako 90 % celkových úverov EIB na financovanie projektov mimo Európskej únie.

Paloma Perez de Vegová, vedúca oddelenia, Projektové financovanie – globálni partneri a susedné krajiny, Riaditeľstvo pre operácie

Každá kríza je tiež príležitosťou. Pandémia COVID-19 a jej vplyv na cestovanie nám ukázali obrovskú hodnotu našich rastúcich tímov pre vonkajšiu činnosť v takmer 30 kanceláriách na piatich kontinentoch po celom svete. Napriek súčasným výzvam efektívne a účinne uskutočňujeme operácie v teréne.

Ulrich H. Brunnhuber, vedúci oddelenia, Zastúpenie pre vonkajšie činnosti, Generálny sekretariát

RÝCHLA ÚĽAVA

Pre marocký zdravotnícky systém je ochorenie COVID-19 vážnou výzvou. Pohotovité finančné opatrenia zo strany EIB pomáhajú bojovať proti kríze a školiť zdravotnícky personál v záujme zlepšovania kvality života v celej krajine

Vnemocnici Centre Hospitalier Universitaire (CHU) Ibn Rochd v Casablance sa lôžka zaplňajú pacientmi chorými na COVID-19. Profesor Kamal Marhoum El Filali, vedúci útvaru pre infekčné choroby v tejto nemocnici hovorí, že nemocnica tento prílev „zvláda“. Ak sa však bude počet hospitalizovaných pacientov zvyšovať, nemocnici by mohli, podľa jeho slov, rýchlo dôjsť lôžka pre intenzívnu starostlivosť a resuscitáciu. „Ocitáme sa v čoraz väčších ťažkostiach,“ hovorí Dr. Marhoum.

Maroko konalo na jar rázne, aby zabránilo šíreniu pandémie. V celej krajine zaviedlo zákaz vychádzania a zastavilo cestovný ruch a iné cestovanie. Ale podobne ako mnohé národy aj Maroko čelilo druhej vlne infekcie. Krajina v polovici novembra registrovala denne približne 5 000 prípadov nákazy a 80 úmrtí. Dovtedy sa v tejto krajine s 37 miliónmi obyvateľov nakazilo vírusom viac ako 320 000 ľudí a asi 5 000 ľudí zomrelo. Zdravotnícky systém sa otriasal v základoch.

“**Naliehavosť a tlak boli enormné, keďže som vedel, že doslova zachraňujeme životy. Rozhodoval čas.**”

Nemocnica Centre Hospitalier Universitaire prijíma iba vážne prípady ochorenia COVID-19 – tých, ktorých stav si vyžaduje intenzívnu starostlivosť alebo resuscitáciu – a vlastných zamestnancov, ktorí boli infikovaní vírusom. Jedným z najväčších problémov nemocnice je podľa slov Dr. Marhouma zvládanie zvyšujúceho sa počtu nemocničných pracovníkov, ktorí ochoreli alebo boli vystavení vírusu a musia ísť na 14 dní do domácej izolácie. **„Už teraz máme nedostatok personálu,“ hovorí. „Je to obrovský organizačný problém.“**

Tvárou v tvár pandémie

Keď Maroko na jar vyhlásilo zákaz vychádzania, krajina evidovala len 77 prípadov koronavírusu. Vláda však sledovala, ako vírus decimuje časti Španielska, a verejní predstavitelia vedeli, že zdravotnícky systém krajiny nemá dostatok zdrojov, aby zvládol podobný nápor. „Ak by sme dosiahli rovnakú úroveň ako Európa, boli by sme preťažení,“ hovorí Dr. Marhoum.

Prísne opatrenia umožnili Maroku udržať si nízke čísla úmrtí. Úmrtnosť, t. j. počet úmrtí z celkového počtu infikovaných, bola v prvej vlne jedna z najnižších na svete. Podobne ako v ostatných častiach Afriky sa nízka úmrtnosť pripisuje mladej populácii Maroka.

Obmedzenia pohybu poskytli vláde zároveň vzácny čas na zriadenie testovacích miest, webových stránok a horúcich liniek na komunikáciu s verejnosťou. Vláda spolupracovala so svetovými orgánmi, ako je Svetová zdravotnícka organizácia, aby zdokonalila svoju reakciu na pandémiu a získala naliehavo potrebné finančné prostriedky od medzinárodných veriteľov vrátane **Európskej investičnej banky, ktorá poskytuje pôžičku vo výške 200 miliónov EUR na zdravotnícke potreby, odbornú prípravu a ďalšie opatrenia na posilnenie zdravotníckeho systému. Toto úsilie ochránilo krehký zdravotnícky systém krajiny a jeho 9 200 lekárov pôsobiach vo verejnom sektore pred vážnymi problémami.**

Nepretržitý kontakt

Obmedzenie pohybu v Maroku prišlo len jeden týždeň po tom, ako sa Hervé Guenassia, senior úverový analytik a vedúci útvaru pre Maroko v EIB vrátil z Luxemburgu do Casablanky. Ako sa pandémie šírila, bol v nepretržitom kontakte s marockými orgánmi a banka v marci promptne zareagovala na žiadosť o pomoc. Z pôžičky vo výške 200 miliónov EUR od EIB sa hradia zdravotnícke pomôcky, potreby a vybavenie. Flexibilné podmienky úveru umožňujú Maroku využívať peniaze na akékoľvek nákupy súvisiace s ochorením COVID-19, ktoré sa uskutočnili od 1. februára 2020, a vedúcim predstaviteľom umožňujú spätne poskytnúť dôkaz o nákupoch. Z pôžičky sa môže hradiť aj 90 % nákladov na projekty, čo je ďaleko viac, ako je bežný limit 50 %.

Peniaze dorazili do Maroka v rekordnom čase, 100 miliónov EUR bolo vyplatených už v priebehu jedného mesiaca. „Naliehavosť a tlak boli enormné, keďže som vedel, že doslova zachraňujeme životy,“ hovorí Guenassia. „Rozhodoval čas.“

Guenassia využil pôžičku pre Maroko ako odrazový mostík na vytvorenie zastrešujúceho nástroja, pôžičky v rámci programu verejnej zdravotnej starostlivosti pre susedné krajiny v súvislosti s ochorením COVID-19, s cieľom pomôcť susedom EÚ vo východnej Európe, na Blízkom východe a v severnej Afrike prekonať krízu. Rada EIB obratom do mesiaca schválila pôžičku na nový program. Pôžička bola možná vďaka iniciatíve Tím Európa. Ide o iniciatívu v sume 36 miliárd EUR na pomoc partnerským krajinám EÚ zvládnuť pandémiu kombinovaním zdrojov z Európskej komisie, členských štátov, Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj.

Čerpanie medzinárodnej podpory

Maroko je jednou z afrických krajín najviac zasiahnutých koronavírusom. Anna Baroneová, vedúca zastúpenia EIB v Maroku, hovorí, že pandémia odhalila obrovské nedostatky v systéme zdravotnej starostlivosti v krajine: neadekvátna nemocničná infraštruktúra, nedostatok vyškoleného zdravotníckeho personálu a veľká nerovnosť v poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Na začiatku krízy patrilo Maroko ku krajinám s najnižším počtom nemocničných lôžok na počet obyvateľov v regióne, t. j. len 1,1 lôžka na 1 000 osôb. Podľa jej slov sú celkové verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť v tomto regióne taktiež nízke, na úrovni okolo 160 USD na osobu za rok.

Hoci chýbajúca infraštruktúra zostáva veľkou výzvou, z krátkodobého hľadiska dokázalo Maroko účinne reagovať na krízu, úspešne čerpajúc peniaze a odborné znalosti z medzinárodného spoločenstva. Krajina zdvojnásobila počet nemocničných lôžok intenzívnej starostlivosti na takmer 3 000. Boli zriadené a každý deň sa otvárajú nové testovacie centrá. Pôžičky od EIB a ďalších veriteľov pomohli pokryť veľmi potrebné zdravotnícke potreby, vybavenie a liečbu.

Väčšou výzvou však bolo dať dokopy veľký počet kvalifikovaného zdravotníckeho personálu potrebného na boj proti pandémie. Kvalifikované zdravotnícke profesie chýbajú najmä vo vidieckych oblastiach, ktoré môžu mať obmedzenú infraštruktúru a značné geografické prekážky, ako sú hory alebo púšť. „Môžu mať všetky peniaze sveta, ale ak nemajú personál na distribúciu rúšok a vykonávanie laboratórnych testov, bude to komplikované,“ hovorí Dana Burdujová, senior ekonómka EIB pre zdravotnú starostlivosť, ktorá pracuje na marockom projekte.

Maroko má asi o dve tretiny menej lekárov na 1 000 obyvateľov než susedné Tunisko (0,54 na 1 000 obyvateľov). Časť pôžičky EIB sa použije na „mäkké“ investície, ako je vzdelávanie klinických pracovníkov a lekárov a poskytovanie školení pre zdravotníckych a administratívnych pracovníkov v nemocniciach.

Tŕnistá cesta k univerzálnej starostlivosti

Maroko začalo v roku 2002 s plánom na zavedenie univerzálnej zdravotnej starostlivosti. Hoci bola cesta dlhá a náročná, priniesla výsledky. Stredná dĺžka života je v Maroku vysoká a kľúčové ukazovatele sa stále zlepšujú. Napríklad detská úmrtnosť klesla o polovicu, zo 42 úmrtí na 1 000 živo narodených detí v roku 2000 na 20 úmrtí v roku 2017.

Najnovšia snaha o rozšírenie dostupnej zdravotnej starostlivosti má podobu päťročnej stratégie na obdobie rokov 2017 až 2021, v ktorej sa vyzýva na zlepšenie nemocničných zdrojov, rozšírenie dostupnej zdravotnej starostlivosti na samostatne zárobkovo činné osoby alebo osoby v regulovaných profesiách, zvyšovanie počtu zamestnancov v sektore zdravotníctva a štandardizáciu vzdelávania poskytovaného študentom medicíny v Maroku.

Do týchto plánov vláda vložila peniaze v hotovosti. Štátne výdavky na zdravotníctvo v roku 2019 nominálne vzrástli o 10 %, pričom celkové investície do zdravotnej starostlivosti sa vo verejnom a súkromnom sektore podľa Oxford Business Group zvýšili o 40 %.

Realita je však taká, že zdravotná starostlivosť, najmä základná zdravotná starostlivosť, zostáva pre mnohých Maročanov ťažko dostupná. Aj keď sa v rámci cieľa 3 trvalo udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov požaduje univerzálny prístup aspoň k základnej zdravotnej starostlivosti, mnohí Maročania k nej nemajú prístup, a to buď preto, že žijú vo vidieckych oblastiach, alebo preto, že nie sú krytí systémom verejného poistenia RAMED.

„Hoci sa v dokumente v zásade uvádza, že chudobní a zraniteľní majú právo na bezplatný prístup,“ hovorí Baroneová, „tieto služby majú veľmi veľa nedostatkov, čo sa týka štruktúry, personálu a kvality.“

Kríza ako príležitosť na reformu

Podľa slov Baroneovej by veľký nárast medzinárodnej podpory, ktorú dostalo Maroko počas pandémie, mohol byť potrebným impulzom na vyriešenie zostávajúcich aspektov na zlepšenie prístupu k zdravotnej starostlivosti. „Musíme využiť výhodu naliehavosti vyplývajúcej z krízy, aby sme zaviedli reformy, ktoré si za bežných okolností vyžadujú oveľa viac času,“ hovorí.

Svoju úlohu tu má zohrávať aj Európska investičná banka. Podľa Baroneovej môže banka pomôcť zvýšiť spoluprácu medzi rôznymi agentúrami, ktoré sú súčasťou zdravotnej starostlivosti v Maroku, poskytovaním odborných znalostí a technickej podpory. Banka EÚ môže zároveň pomôcť pri obnove a budovaní väčšieho počtu nemocníc, najmä vo vidieckych oblastiach.

Európska únia a Maroko pracujú na novom programe spolupráce na roky 2021 až 2027, ktorý by tiež mohol byť novým impulzom na reformy. „Mohlo by ísť o obrovskú príležitosť stanoviť priority na oživenie hospodárstva a podporu spoločnosti,“ hovorí Baroneová, „a zo zlepšenej zdravotnej starostlivosti urobiť hlavný pilier obnovy krajiny.“

“ Musíme využiť výhodu naliehavosti vyplývajúcej z krízy, aby sme zaviedli reformy, ktoré si za bežných okolností vyžadujú oveľa viac času. ”

ZÁCHRANA SNOV MLADÝCH ĽUDÍ

Vzdelávanie môže počas období zákazu vychádzania trpieť. Ale Maroko a Tunisko rýchlo podnikli kroky na to, aby študenti dostali všetko potrebné a pokračovali vo vzdelávaní

Ked' pandémie donútila Maroko v marci zavrieť školy, univerzita Euromed University v meste Fés usilovne pracovala, aby mohla študentom ponúknuť online vyučovanie. Ale vzdelávanie na diaľku nebolo pre mnohých študentov, ako je Wafa Harirová, ktorá žije asi 100 kilometrov južne od mesta Fés, vôbec jednoduché. „Pripojenie bolo pomalé a nestabilné, internetové stránky padali,“ hovorí Harirová, študentka digitálneho inžinierstva a umelej inteligencie. A čo bolo horšie, mobilné dáta potrebné na pripojenie sa k online hodinám sú drahé.

Harirová a viac ako 400 ďalších študentov univerzity nemali svoj vlastný notebook ani spoľahlivý prístup na internet. Univerzita požiadala o osobitnú pomoc, keďže EIB a Európska únia už financovali jej výstavbu. Európska investičná banka a Delegácia EÚ v Maroku darovali 500 000 EUR od Európskej komisie, aby pomohli študentom pracovať z domu. **„Pandémia COVID-19 vážne ohrozila sny študentov,“ hovorí Didier Bosman, senior inžinier EIB. „Naším cieľom nebolo vrátiť veci späť do normálu, ale ponúknuť študentom, ktorí sú v núdzi, nový normál, v ktorom sa môžu učiť a prosperovať.“**

Pár týždňov po prijatí daru od EÚ bolo poskytnutých 420 notebookov s neobmedzeným prístupom na internet študentom, ktorí nemali počítač alebo žili v odľahlých oblastiach a oblastiach so zlým spojením.

Táto operácia sa zamerala na dievčatá, ktoré potrebovali počítač a prístup na internet. Dvadsaťjedenročná Nouhayla Chahmová je vo štvrtom ročníku štúdia stavebného inžinierstva. **„Som vďačná mojej univerzite a Európskej únii, že mi dodali odvalu a energiu vytrvať,“** hovorí. Pretože Chahmová má vynikajúce výsledky, môže si svoj notebook nechať tri roky. Z grantu sa tiež kúpili 3D tlačiarne na výrobu opätovne použiteľných rúšok a jednorazových filtrov pre študentov a personál.

Von z problémov v Tunisku

Na medzinárodnej škole v Tunise prebiehajú zlepšenia v rámci plánu modernizácie tretiny všetkých stredných škôl. Projekt vo výške 220 miliónov EUR je financovaný tuniskou vládou, EIB, nemeckou bankou KfW a grantom EÚ. Keď sa však študenti pripravovali na záverečné skúšky, tuniské ministerstvo školstva naliehavo žiadalo o pomoc, pretože mu chýbali sanitárne potreby na ochranu študentov, ako sú rúška a dezinfekčné prostriedky na ruky.

Didier Bosman z EIB ešte raz zasiahol. Vedel, že zmluva banky o pôžičke pre projekt na zlepšenie škôl sa skončila neočakávaným prebytkom v hodnote 8 miliónov EUR kvôli devalvácii tuniského dinára. Navrhol, aby banka využila časť tohto prebytku na zabezpečenie nevyhnutného sanitárneho vybavenia na tuniských školách. Už o týždeň bolo objednaných 750 000 rúšok a 102 500 litrov dezinfekčných prostriedkov na ruky pre 240 000 študentov a 160 000 učiteľov a zamestnancov.

SOLIDARITA V OBLASTI OČKOVANIA

Prelomová celosvetová iniciatíva na zmiernenie zdravotného a hospodárskeho vplyvu pandémie znamená, že chudobné krajiny v Afrike získajú prístup k vakcíne proti ochoreniu COVID-19

Nik nie je v bezpečí, pokiaľ všetci nie sú v bezpečí, lebo infekčné choroby nepoznajú hranice. Aby bol každý chránený, všetky krajiny, bohaté aj chudobné, musia mať prístup k vakcíne proti ochoreniu COVID-19.

To je poslaním prelomovej celosvetovej iniciatívy COVAX, ktorú spoločne vedú Globálna aliancia pre vakcíny a imunizáciu (Gavi), Svetová zdravotnícka organizácia a Koalícia pre inovácie v oblasti pripravenosti na epidémie. S podporou Európskej investičnej banky a Európskej komisie je cieľom iniciatívy COVAX zaistiť spravodlivý prístup k vakcíne proti ochoreniu COVID-19 vo všetkých ekonomikách.

„Aj keď sme boli v celej Európe svedkami narastajúcich bariér v snahe zamedziť šíreniu infekcie, existovala tiež ochota prispieť k zaisteniu rovnakého prístupu k vakcínam.“

„Spravodlivá a rovnocenná distribúcia úspešných vakcín proti ochoreniu COVID-19 je kľúčom k zvládnutiu pandémie a zmierneniu zúfalej situácie v rozvojových krajinách,“ hovorí Raffaele Cordiner, investičný analytik Európskej investičnej banky, ktorý pracuje na projekte. „Spoločným úsilím Európskej investičnej banky a Európskej komisie ako Tímu Európa sa upozorňuje na dôležitosť multilaterálneho prístupu k riešeniu celosvetových problémov v oblasti zdravia. Európa dala dohromady inovatívny finančný nástroj ako prejav solidarity s našimi blíznymi, ktorá je tak potrebná v tomto nebezpečnom období.“

EIB investuje 400 miliónov EUR do predbežného trhového záväzku COVAX, inovatívneho nástroja financovania, ktorým sa podporí účasť 92 krajín s nízkymi a strednými príjmami na nástroji COVAX. Tento nástroj poskytne týmto krajinám prístup k dávkam bezpečných a účinných vakcín proti ochoreniu COVID-19 financovaným darcami. Aliancia COVAX v spojení s dodatočnou podporou pre pripravenosť krajín a dodávky pre krajiny pod vedením Glo-

bálnej aliancie pre vakcíny a imunizáciu a jej partnerov z aliancie, Svetovej zdravotníckej organizácie a Detského fondu OSN, UNICEF, zabezpečí, aby mohli byť tí najzraniteľnejší vo všetkých krajinách chránení v krátkodobom horizonte bez ohľadu na príjem.

Cieľom aliancie COVAX je okrem garancie spravodlivého prístupu pre každú krajinu aj urýchlenie vývoja a výroby vakcín proti ochoreniu COVID-19. Poskytuje podporu pri šírení očkovacích kampaní vrátane dodávateľského reťazca s kontrolovanou teplotou požadovanou na účinnú distribúciu vakcín.

Misia solidarity

Takmer 100 zúčastnených ekonomík schopných samofinancovania finančne prispieva do aliancie COVAX a zhromažďuje zdroje na vývoj a nákup vakcín. Medzitým je 92 ekonomík s nízkymi a strednými

“**Táto kríza je bezprecedentná z hľadiska globálnej a synchronizovanej povahy vplyvu.**”

príjmami zapojených do modelu finančne podporovaného z príspevkov darcov. Patria sem krajiny subsaharskej Afriky a krajiny južného susedstva EÚ, kde by boli inak vakcíny cenovo nedostupné. „Výsledkom je misia solidarity,“ hovorí Anna Lynchová, expertka na biologické vedy v Európskej investičnej banke, ktorá pracovala na zmluve v rámci iniciatívy COVAX. „Aj keď sme boli v celej Európe svedkami narastajúcich bariér v snahe zamedziť šíreniu infekcie, existovala tiež ochota prispieť k zaisteniu rovnakého prístupu k vakcínam.“

Polovica krajín s nízkymi príjmami a štvrtina krajín so strednými príjmami čelí vysokému riziku vážnych hospodárskych dôsledkov kvôli pandémie COVID-19. Svetová zdravotnícka organizácia odhaduje, že k celkovému počtu hladujúcich vo svete by mohlo v dôsledku pandémie pribudnúť 132 miliónov ľudí.

„Táto kríza je bezprecedentná z hľadiska globálnej a synchronizovanej povahy vplyvu,“ vraví Debora Revoltellová, riaditeľka ekonomických záležitostí EIB. „Zasiahnuté sú takmer všetky krajiny a regióny sveta. Pre všetky alebo väčšinu z nich je to jeden z najťažších úderov pre rast, aký kedy zaznamenali.“

Rovnaký prístup k vakcínam pre bohatých a chudobných

Vakcína je jedným z najlepších nástrojov na zvládnutie vplyvu pandémie na zdravie a hospodárstvo.

Aliancia COVAX financuje vývoj radu potenciálnych vakcín. Podporuje výrobu vakcín vo veľkom a rokuje o cenách vakcín s výrobcami. Investície aliancie COVAX umožňujú výrobcovi okamžite rozširovať výrobné kapacity, vyrábať vakcínu už v čase, keď prebieha jej hodnotenie v rámci klinických skúšaní, a predtým, ako jej je udelené povolenie. Ak bude vakcína úspešná, tieto dávky budú hneď k dispozícii.

Cieľom aliancie COVAX je zaistiť, aby mali všetky krajiny prístup k dávkam bezpečnej a účinnej vakcíny v približne rovnakom zrýchlenom časovom rámci. Je to nevyhnutné, aby sme dostali pandémiu pod kontrolu a znížili jej vplyv na ekonomiky, spoločnosti, jednotlivcov, obchod a cestovanie.

V akútnom štádiu pandémie sa bude aliancia COVAX sústreďovať na zaistenie dostatočných dodávok a zdrojov s cieľom zabezpečiť pre všetky ekonomiky vakcíny na ochranu tých najviac ohrozených – zdravotníckych a sociálnych pracovníkov, starších ľudí a osoby s chronickými ochoreniami. Vakcíny sa budú

rozdeľovať spravodlivo medzi ekonomiky schopné samofinancovania a ekonomiky oprávnené na predbežný trhový záväzok podľa rámca spravodlivého rozdelenia WHO.

V jednote je sila

Útvary Európskej investičnej banky pracovali „tak rýchlo, ako bolo v ľudských silách,“ aby zostavili a podpísali zmluvu COVAX, hovorí Raffaele Cordiner z banky. „Nieslo sa to v znamení nevšednej spolupráce a rýchlosti, aby sme mohli ukončiť akútnu fázu pandémie a obnoviť ekonomiky.“

Pôžička Európskej investičnej banky je zaistená zárukou od Európskej komisie v rámci Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj, ktorým sa podporuje aktívna politika v oblasti rozvojovej pomoci a predovšetkým investície v susedstve EÚ a v Afrike. Ide o dodatok k podpore Európskej únie vo výške 100 miliónov EUR pre alianciu COVAX.

Tento globálny prístup k očkovaniu umožní sociálnu a hospodársku obnovu a zníži možnosť opätovného výskytu choroby. Aliancia COVAX ukazuje, že v jednote je skutočne sila.

“ Európa dala dohromady inovatívny finančný nástroj ako prejav solidarity s našimi blíždami, ktorá je tak potrebná v tomto nebezpečnom období. ”

ĎALŠIA INFEKČNÁ HROZBA

Biomedicínska firma pracujúca na novej vakcíne proti tuberkulóze tvrdí, že je rozhodujúcou pre rozvojové krajiny

Tuberkulóza bola celosvetovou hrozbou posledných 30 rokov. Podľa odhadov má túto chorobu jedna štvrtina svetovej populácie. Ide o veľký problém v rozvojových krajinách, kde chudoba a nestabilita vlád brzdia programy na jej zvládanie. Väčšina odvetvia biotechnológií to ale ignoruje.

Nie však Leander Grode. „Pracujem na individuálnom zabíjacom čísle jeden, čiže na najnebezpečnejšej infekčnej chorobe na svete,“ hovorí.

Sú veľmi potrebné bezpečnejšie a účinnejšie vakcíny proti tuberkulóze. Hlavná vakcína BCG, ktorá sa používa dnes, je asi 100 rokov stará. Európska investičná banka podpísala v auguste s Grodeho spoločnosťou Vakzine Projekt Management, známu aj pod názvom VPM, pôžičku vo výške 30 miliónov EUR na financovanie poslednej fázy výskumu VPM1002, novej vakcíny spoločnosti určenej na predchádzanie tuberkulóze u malých detí.

„**Existuje skutočná medzera vo financovaní klinického výskumu infekčných chorôb.**“

Zásadná pre Afriku a HIV

Mnoho ľudí očkovaných vakcínou BCG sa aj tak nakoniec nakazí tuberkulózou. Spoločnosť VPM dúfa, že jej nový liek ponúka väčšiu ochranu. Pôžička EIB je súčasťou väčšej zmluvy, ktorá môže zahŕňať podporu vo výške 15 miliónov EUR na liek proti vírusu HIV spôsobujúceho AIDS. v Afrike je tuberkulóza najbežnejšou chorobou medzi ľuďmi, ktorí sa nakazili vírusom HIV. „Nemôžeme prestať bojovať proti chorobám, ako je tuberkulóza,“ hovorí Raffaele Cordiner, úverový analytik Európskej investičnej banky, ktorý pracoval na financovaní spoločnosti VPM. „Veríme, že sa v súvislosti s ochorením COVID-19 budeme už čoskoro nachádzať vo fáze prechodu, ale tuberkulóza tu existuje minimálne posledných 200 000 rokov.“

Tuberkulóza a COVID-19 sa šíria podobným spôsobom z jednej osoby na druhú prostredníctvom drobných kvapôčok uvoľňovaných do vzduchu pri kašľaní a kýchaní. Podobne ako koronavírus aj neliečená tuberkulóza spôsobuje vážne pľúcne problémy, ale napáda aj mozog, obličky a chrbticu.

Ak si ľudia myslia, že koronavírus je zákerne prešibaný, mali by vidieť, ako sa správa tuberkulóza, hovorí Sina Brücknerová, projektová manažérka pracujúca na novej vakcíne spoločnosti VPM. „Tuberkulóza je veľmi prefíkané ochorenie, veľmi dobre prispôbené ľuďom,“ hovorí. „Je veľmi ťažké proti nej bojovať a môže spôsobiť mnohé zdravotné problémy. Ľudia hladujú, veľmi chudnú, nedokážu jesť. V porovnaní s koronavírusom je boj proti tuberkulóze oveľa komplikovanejší. Je to úplne iná úroveň.“

Viac finančných zdrojov na vakcínu proti tuberkulóze pre rozvojové krajiny

Financovanie je najväčšou prekážkou novej vakcíny proti tuberkulóze. Tento druh vakcíny pomáha najmä rozvojovým krajinám, preto pre farmaceutické spoločnosti nepredstavuje veľký zdroj príjmov na rozdiel od liečby rakoviny, ktorá má vyššiu finančnú návratnosť.

Úverový analytik EIB Raffaele Cordiner hovorí, že sú v značnej miere potrebné dohody o financovaní zo strany Európskej komisie alebo krajín Európskej únie na pomoc spoločnostiam, ako je VPM. Osobitná mandátna zmluva môže poskytnúť banke EÚ viac nástrojov a finančných zdrojov na podporu riskantnejšieho výskumu alebo technológií, ktoré nie sú osvedčené. Pôžička EIB na vakcínu proti tuberkulóze je zaistená balíkom na financovanie projektov s vplyvom na rozvoj, ktorý podporujú členské štáty EÚ a používa sa na rozvojové projekty v najchudobnejších častiach Afriky. Pôžička je dohodou o rizikovej kapitáli, ktorá sa bude splácať na základe klinických skúšaní a účinnosti lieku. Ak liek nebude fungovať, pôžička sa môže odpísať.

Cenovo dostupný liek a hromadné očkovanie

„Je naozaj dôležité, aby sme financovali projekty, ako je tento,“ hovorí Anna Lynchová, expertka na biologické vedy v banke. „Existuje skutočná medzera vo financovaní klinického výskumu infekčných chorôb a investície do veľmi nebezpečných patogénov sú príliš často reaktívne. Veríme, že budúce financovanie môže byť aktívne usmerňované celosvetovým zaťažením chorobami.“

Vakzine Projekt Management je dcérskou spoločnosťou firmy Serum Institute of India, najväčšieho výrobcu vakcín na svete. Firmu založil Cyrus Poonawalla, ktorý povedal, že jeho cieľom je vyrábať lieky cenovo dostupné pre rozvojové krajiny a zaočkovať čo najviac ľudí.

„Serum Institute je dosť nezvyčajnou organizáciou,“ vraví Cristina Niculescová, ďalšia expertka na biologické vedy v Európskej investičnej banke. „Naozaj ich poháňa filantropická filozofia cenovo dostupných vakcín.“

Nový liek spoločnosti VPM bude zacielený primárne na krajiny subsaharskej Afriky, ktoré majú vysoký počet prípadov tuberkulózy. Klinické skúšania sa uskutočnia v Ugande, Gabone, Keni, Tanzánii a Lesothe.

Leander Grode, výkonný riaditeľ spoločnosti VPM, hovorí, že budúcnosť konečne vyzerá jasnejšie, čo sa týka výskumu vakcín na tuberkulózu a ďalšie infekčné choroby, a je to čiastočne aj kvôli koronavírusu.

„COVID zmenil históriu,“ vraví. „Ľudia si uvedomujú, že si už viac nemôžeme dovoliť čakať na choroby a potom sa pokúšať liečiť ľudí novými liekmi. Budúcnosť sveta spočíva v lepšej vakcinácii.“

“ Budúcnosť sveta spočíva v lepšej vakcinácii. ”

GRUZÍNSKY SYR S CHUŤOU ŠVAJČIARSKA

Gruzínski poľnohospodári sa školia na švajčiarskej poľnohospodárskej škole vďaka pôžičke pod záštitou EÚ

Poľnohospodárstvo tvorí veľkú časť gruzínskej národnej identity. Polovicu územia krajiny tvorí poľnohospodárska pôda a asi rovnaké percento pracovnej sily pracuje v tomto odvetví, pričom takmer všetci sú samostatne zárobkovo činní na malých farmách. Produktivita je však nízka a mnoho poľnohospodárov čelí chudobe. S cieľom posilniť poľnohospodárstvo a zvýšiť odborné znalosti sa v dedinke Sarkineti, ktorá sa nachádza vysoko v horách neďaleko mesta Dmanisi, 120 km od hlavného mesta Tbilisi, otvára odborná škola. Ide o spoluprácu s historickou švajčiarskou poľnohospodárskou školou. „Prírodné podmienky v Dmanisi sú podobné tým vo Švajčiarsku,“ hovorí Tinatin Makharadzeová, riaditeľka školy. „Región je zraniteľný, preto sa týmto projektom obnoví život a vytvoria sa dodatočné príležitosti na získanie príjmu.“

Švajčiarska poľnohospodárska škola Caucasus bude v spolupráci so spoločnosťou Plantahof zo Švajčiarska ponúkať krátkodobé a dlhodobé kurzy v oblasti chovu dobytka a mliekarenskej výroby. Ako nezávislá súkromná iniciatíva bude prevádzkovať svoju vlastnú syráreň a mliečnu farmu a bude financovaná z pôžičky od banky Bank of Georgia a z grantov od švajčiarskych a gruzínskych partnerov, Švajčiarskej agentúry pre rozvoj a spoluprácu a z Rozvojového programu OSN.

Posilnenie spolupráce s dôležitým susedom EÚ

EIB podpísala pôžičku vo výške 50 miliónov EUR s bankou Bank of Georgia pre malé a stredné podniky a podniky so strednou kapitalizáciou, ktorá bola čiastočne vyplatená v roku 2020. V decembri banka podpísala dodatočnú pôžičku vo výške 25 miliónov EUR ako súčasť svojich núdzových opatrení Tímu Európa v súvislosti s ochorením COVID-19. Banka Bank of Georgia zasa požičiava peniaze miestnym subjektom vrátane Švajčiarskej poľnohospodárskej školy Caucasus. Išlo o prvú pôžičku od banky EÚ pre Bank of Georgia, ktorá bola čiastočne sprístupnená v miestnej mene, čím sa eliminovalo vystavenie konečného príjemcu výmennému kurzu. „Pôžička od Európskej investičnej banky má okamžitý krátkodobý aj dlhodobý vplyv na trh,“ hovorí Levan Kobiashvili, vedúci útvaru financovania v Bank of Georgia. „Umožnilo nám to preniesť túto výhodu na našich klientov z radov MSP, ktorí sú dôležitou časťou nášho portfólia.“

Atraktívne financovanie zo strany EIB v miestnej mene bolo možné vďaka grantom Európskej komisie v rámci iniciatívy prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu s východom. „V Gruzínsku sú hlavnou súčasťou hospodárstva MSP,“ hovorí Andreas Berkhoff, úverový analytik EIB, ktorý pracoval na zmluve. „Sme dôkazom toho, že MSP majú prospech zo spolupráce medzi Gruzínskom a EÚ. Aby sme ich podporili, spolupracovali sme s delegáciou EÚ a Komisiou v rámci Východného partnerstva.“ Podpora EÚ pre MSP v krajinách Východného partnerstva prichádza v rámci iniciatívy EU4Business. Skupina Európskej investičnej banky je hlavným partnerom iniciatívy.

DIGITÁLNE DETI

Digitálne vzdelávanie transformuje srbské školy, aby sa krajina stala hospodársky odolnejšou a zvládala ďalšie pandémie ako COVID-19

Vplyv pandémie na vzdelávanie bol obrovský, keďže zatvorenie škôl a univerzít ovplyvnilo celosvetovo viac ako 90 % populácie študentov v 194 krajinách. Vlády museli rýchlo reagovať a zaviesť vzdelávanie na diaľku. Mnohé schválili programy online vzdelávania. Tam, kde to nebolo možné, sa obrátili na televíziu alebo dokonca rozhlas.

Kríza však odhalila digitálnu priepasť medzi krajinami a v rámci nich. Jasne ukázala celosvetovú potrebu digitálnej transformácie sektora vzdelávania. Európska investičná banka je súčasťou tejto transformácie.

V Srbsku prejdú do roku 2021 s pomocou banky na digitalizáciu všetky školy. Digitalizácia a reforma vzdelávania sú dve najvyššie priority srbskej vlády. Európska investičná banka podporila pôžičku vo výške 65 miliónov EUR na modernizáciu digitálnej infraštruktúry a digitálnych učebných materiálov, ako aj na odbornú prípravu učiteľov (s podporou fondu UNICEF). Keďže ide o tak významný projekt, banka financuje takmer 60 % z celkových nákladov v sume 111 miliónov EUR. Ďalšími 4 miliónmi EUR sa v roku 2021 podporí technická pomoc a poradenská činnosť.

„Pandémia COVID-19 a sociálne obmedzenia, ktoré boli v dôsledku nej zavedené, zapríčinili vážne narušenie v systémoch a procesoch vzdelávania,“ hovorí Isabelle Stoffelová, senior úverová analytička EIB, ktorá pracovala na zmluve. „Tieto bezprecedentné okolnosti ukázali, že lepšia digitálna infraštruktúra zlepšuje efektívnosť škôl v prípade núdzových situácií. Okrem zvyšujúcej sa odolnosti voči ďalším krízam sa touto investíciou vytvoria podmienky pre zamestnatelnosť mladých ľudí, vyššiu konkurencieschopnosť a rast inovácií v krajine.“

Keď Srbsko v marci zaviedlo zákaz vychádzania, vyučovanie sa presunulo z tried pred televízne obrazovky. Ministerstvo školstva, vedy a technologického rozvoja začalo vysielat' vzdelávací obsah pre študentov základných a stredných škôl na srbských národných verejných televíznych kanáloch. Srbsko podobne ako mnoho ďalších krajín muselo rýchlo konať a prispôsobiť sa „novému normálu“ vytvorením špecializovaného obsahu pre viaceré ročníky.

Srbsko však už pripravovalo svoj digitálny vzdelávací obsah niekoľko posledných rokov. „Ešte pred týmto projektom pripravila vláda online vzdelávací obsah pre štyri ročníky základných škôl, čo sa ukázalo ako mimoriadne užitočné práve počas zákazu vychádzania,“ hovorí Milan Dobrijević, ktorý vedie oddelenie digitálnej agendy na ministerstve obchodu, cestovného ruchu a telekomunikácií a ktorý pracoval na projekte od jeho začiatku.

Keďže súčasťou projektu je zlepšenie digitálnej infraštruktúry a učebných materiálov na školách, realizujú ho obe ministerstvá, ministerstvo telekomunikácií aj ministerstvo školstva. „Do konca ďalšieho roka bude mať viac ako 1 800 väčších škôl plný prístup k vysokorychlostnému bezdrôtovému internetu, zatiaľ čo zostávajúce vzdialené školy sa budú pripájať prostredníctvom jednotiek mobilného širokopásmového pripojenia,“ hovorí Dobrijević.

// **Ide o rozhodujúci krok v srbskom pláne stať sa digitálnym hospodárstvom.** //

Od hardvéru po softvér

„Okrem zlepšovania digitálnej infraštruktúry projekt zahŕňa celoštátnu odbornú prípravu učiteľov,“ hovorí Nihan Koseleciová Blanchyová, ekonómka Európskej investičnej banky pre oblasť vzdelávania. „Okrem toho srbské ministerstvo školstva zároveň vyvíja interaktívne online učebné materiály a učebnice.“

Celkovo dostane prostredníctvom tejto odbornej prípravy asi 50 000 učiteľov z celej krajiny možnosť zlepšiť svoje digitálne zručnosti. „Ide o rozhodujúci krok v srbskom pláne stať sa digitálnym hospodárstvom,“ hovorí Koseleciová Blanchyová.

Srbsko uznalo úlohu, ktorú zohráva vzdelávanie v digitalizácii. Podľa Eurostatu sa v roku 2019 úroveň digitálnych zručností jednotlivcov v Srbsku zvýšila na 46 % v porovnaní s 32 % v roku 2015. v roku 2018 bolo v celom Srbsku 2 000 tried s digitálnym vybavením. O rok neskôr bol ich počet viac ako 10 000. A od tohto školského roka sa stane informatika povinnou pre prvé ročníky a od tretieho ročníka bude zavedené programovanie. „Všetky tieto programy pomôžu srbskému vzdelávaciemu systému byť odolnejším, čím sa zasa zaisťujú rozvoj zručností podporujúcich vznik nových nápadov a technológií,“ vysvetľuje Koseleciová Blanchyová.

Urobili si domácu úlohu

Aj v Chorvátsku majú školopovinné deti prospech z dobrého digitálneho plánovania. Krajina začala s programom digitalizácie škôl pred niekoľkými rokmi s cieľom poskytovať vysoko kvalitné vzdelávanie využívajúce výhody najmodernejších digitálnych nástrojov vo vyučovaní a v štúdiu. Plán pozostáva z nových ponúk, čo sa týka online obsahu, softvéru, odbornej prípravy pre učiteľov a školských pracovníkov a inštalácie nového vybavenia.

Tento celoštátny program digitalizácie sa začal pilotným projektom v období rokov 2015 až 2018, do ktorého bolo zapojených viac ako 150 škôl, čo predstavovalo 10 % škôl v krajine. Do druhej fázy, ktorá sa skončila v roku 2019, sa zapojili zvyšné školy. Celý program pomohol študentom na viac ako 1 300 školách lepšie zvládať prácu a štúdium online.

Pomoc s prípravou iniciatívy bola poskytnutá v rámci nástroja JASPERS (Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch) a iniciatívu podporuje Európska komisia a EIB. Nástroj JASPERS pomáha regiónom a mestám zlepšovať spôsob využívania fondov EÚ. Nástroj JASPERS pomohol Chorvátsku pri príprave celého programu vrátane poskytovania poradenstva o tom, akým spôsobom začlenenie informačných technológií do vzdelávacieho systému pomáha deťom, podporuje celoživotné vzdelávanie a je prínosom pre hospodárstvo a sociálny rozvoj krajiny.

Keď sa v roku 2020 začalo s obmedzovaním pohybu, program digitalizácie a ostatné už zavedené opatrenia v oblasti vzdelávania pomohli v Chorvátsku uľahčiť prechod na domáce vzdelávanie. Keď sa v polovici marca zatvorili školy, študenti základných a stredných škôl mohli pokračovať vo svojom vzdelávaní online bez prerušenia.

ODKIAĽ POCHÁDZAJÚ FINANČNÉ ZDROJE

Európska investičná banka, ktorá je najväčším mnohostranným dlžníkom a veriteľom na svete, v roku 2020 získala 70 miliárd EUR na medzinárodných kapitálových trhoch. Emisia dlhopisov banky oslovuje investorov, ktorí by za normálnych okolností možno neinvestovali v Európe a ktorí nepriamo prispievajú k európskym projektom investovaním do dlhopisov EIB.

Banka vydala dlhopisy v 19 menách, pričom väčšina bola získaná v hlavných menách, t. j. v eurách, amerických dolároch a britských librách. Vďaka diverzifikovaným zdrojom a splatnostiam je stratégia financovania banky flexibilná. Multimenový prístup tiež umožňuje EIB prístup k niektorým miestnym menám na uvoľnenie prostriedkov.

EIB NA TRHOCH

Verejné zdravotníctvo a hospodárstvo, ako aj spôsob fungovania finančných trhov a inštitúcií boli v dôsledku pandémie pod veľkým tlakom. Keď EIB v marci vydala prvý nadnárodný štandardný dlhopis od vypuknutia pandémie, činnosť banky dala trhu smer. Naším cieľom bolo ukázať flexibilitu v prispôbovaní sa náročným a meniacim sa okolnostiam a zároveň zamerať pozornosť na rýchlu reakciu EIB v oblastiach, kde bola potrebná okamžitá podpora, hovorí **Eila Kreiviová, riaditeľka, Kapitálové trhy, EIB**.

Počas viac ako polroka vykonávania transakcií personálom pracujúcim z domu boli banka, hlavní manažéri a investori zapojení do našich zmlúv odhodlaní spolupracovať na diaľku za neistých trhových podmienok.

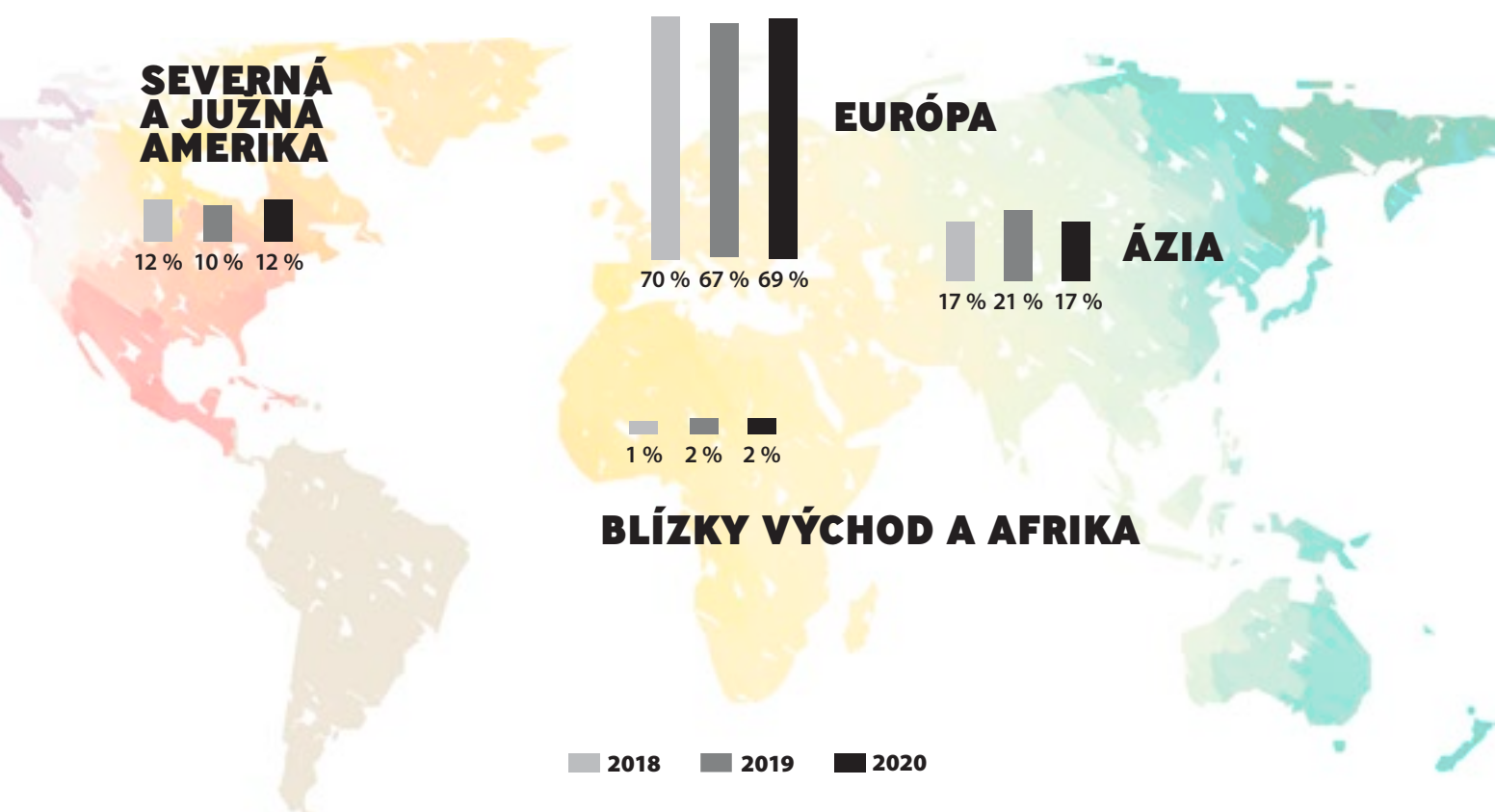
Rozsah programu financovania EIB nebol podstatným spôsobom ovplyvnený balíkmi reakcie na pandémiu, keďže naša hlavná reakcia spočívala v nástrojoch so zárukami, ktoré sú s nimi spojené.

Jedným z pozitívnych aspektov tohto roka bolo zvýšenie financovania sociálnych cieľov. Najmä v dôsledku prudkého zvýšenia objemu dlhopisov so sociálnym vplyvom môžeme sku-

EMISIA PODĽA MENY

EUR

47,14 %

točne povedať, že sociálna stránka financovania rýchlo napredovala. Už nie je na míle vzdialená od ekologického financovania.

EIB tu zohrala tiež svoju úlohu. Už od apríla EIB rozšírila oprávnenosť na svoje dlhopisy na podporu udržateľnosti (Sustainability Awareness Bond), pričom upriamila pozornosť na núdzové opatrenia banky v oblasti zdravotnej starostlivosti. Rámec dlhopisov na podporu udržateľnosti, ktoré boli prvýkrát vydané v roku 2018 a spočiatku sa zameriavali na vodohospodárske projekty, bol neskôr v roku 2019 rozšírený na sektor zdravotníctva. Tieto dlhopisy vychádzajú z odborných znalostí získaných z dlhopisov na ochranu klímy (Climate Awareness Bond), t. j. rámca zelených dlhopisov, ktorých priekopníkom bola v roku 2017 EIB. Oprávnenosť na dlhopisy na podporu udržateľnosti odzrkadľuje širokú škálu financovania EIB na boj proti pandémie a jej dôsledkom v rámci rozsiahlej národnej a medzinárodnej reakcie na núdzovú situáciu v zdravotníctve alebo hospodárstve, ako aj budúce plány pripravenosti.

Začlenili sme kritériá technického preskúmania zosúladené s taxonómiou EÚ v oblasti udržateľnosti. Doteraz to bolo najviac relevantné pre našu oprávnenosť na dlhopisy na ochranu klímy, ktoré boli rozšírené v súlade s taxonómiou EÚ nad rámec energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov o dve ďalšie oblasti týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy: výskum, vývoj a zavádzanie inovatívnych nízkouhlíkových technológií a elektrická železničná infraštruktúra, železničné koľajové vozidlá a elektrické autobusy.

USD	GBP	OSTATNÉ
32,27 %	10,56 %	10,03 %

HLAVNÉ ÚDAJE Z OPERAČNÉHO PLÁNU SKUPINY

Celosvetovú pandémiu obklopuje obrovská neistota. Kríza vyvolala otrasy v hospodárstve a výrazne zmenila operácie skupiny EIB. Napriek tomu je **skupina Európskej investičnej banky odhodlaná zvyšovať podporu pre obnovu.**

Zvýšime financovanie pre klímu a životné prostredie. v novom pláne klimatickej banky je načrtnutý spôsob, ako budeme plniť ciele od roku 2021 do roku 2025. Boj proti zmene klímy je jednou z najdôležitejších výziev našej doby.

Nadalej budeme podporovať súdržnosť medzi krajinami Európskej únie. Medzi členskými štátmi stále existuje mnoho štrukturálnych rozdielov, čo sa jasne ukázalo najmä počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19, ktorá zasahuje niektoré regióny vážnejšie ako iné. Zaviazali sme sa k Mechanizmu Európskej komisie pre spravodlivú transformáciu. Poskytovaním pomoci regiónom, ktoré sú veľmi závislé od fosílnych palív, zaistíme, aby ľudia nezostali opomenutí, keď sa zmenia priemyselné odvetvia a prídu o prácu.

Skupina EIB podporí technologickú transformáciu spoločností, urýchli inovácie, zvýši efektívnosť spoločností a zlepši služby. Spoločnostiam pomôžeme urýchliť ich digitalizáciu na zvýšenie odolnosti a produktivity. Vážny nedostatok investícií do inovácií a digitalizácie v Európe škodí hospodárskemu rastu a globálnej konkurencieschopnosti Európskej únie.

Budeme usilovne pracovať, aby sme uplatnili mandát EÚ v novom viacročnom finančnom rámci, a spolupracovať s členskými štátmi a Európskou komisiou pri podpore plánu EÚ na oživenie hospodárstva NextGenerationEU. Podporí sa tak obnova po skončení krízy a vytvorí sa pevný základ pre udržateľný dlhodobý rast v súlade s prioritami Európskej únie v oblasti ochrany klímy, digitálnych technológií a súdržnosti.

Objem financovania mimo Európskej únie zostane podobný ako po minulé roky. Sústredíme sa na krízu spôsobenú ochorením COVID-19, malé podniky a ďalšie investície, ktoré urýchlia hospodársku obnovu a budú bojovať proti zmene klímy. Podporíme viac projektov, ktoré pomôžu rozvojovým krajinám uspokojovať rastúce potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti a posilníme ekonomiky, aby odolali novým krízam.

Aktivity Európskeho investičného fondu sa v roku 2021 významne zvýšia, najmä vďaka jeho kľúčovej úlohe v Európskom záručnom fonde a pri iných reakciách v boji proti kríze COVID-19. EIF prevezme v roku 2021 zodpovednosť za fondy EIB pre klímu a infraštruktúru.

Nové aktivity Európskeho investičného fondu sú nad rámec financovania uvedeného v našom operačnom pláne. Nový fond pomôže pri poskytovaní dodatočnej pomoci podnikom všetkých veľkostí, bude riešiť potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti a podporí lekárske výskumy.

Riadenie skupiny sa posilní novým programom pre riadenie rizík a dodržiavanie súladu pod dohľadom Romána Escolana, ktorý bol v roku 2020 menovaný za manažéra skupiny zodpovedného za riadenie rizík. Posilnený bol aj výbor audítorov skupiny EIB. Riadenie skupiny zahŕňa pravidlá a postupy používané na riadenie banky.

Skupina EIB využije skúsenosti z krízy na preskúmanie toho, ako môžeme nájsť nové spôsoby práce a plnenia našich úloh. Mnoho zamestnancov pracuje počas pandémie z domu.

**Prečítajte si celý operačný plán na rok 2021 na webovej stránke
www.eib.org/en/publications**

SPRÁVA A RIADENIE

EIB je orgán EÚ, ktorý sa zodpovedá členským štátom, a banka, ktorá sa riadi najlepšimi platnými bankovými postupmi v rozhodovaní, riadení a kontrole.

Na začiatku roku 2020 tvorili **radu guvernérov** ministri vlád, spravidla ministri financií z každého z 28 členských štátov (s odchodom Spojeného kráľovstva z Európskej únie 1. februára 2020 sa tento počet znížil na 27). Guvernéri stanovujú usmernenia týkajúce sa úverovej politiky banky a raz ročne schvaľujú účtovnú závierku. Rozhodujú o zvýšení kapitálu a o účasti banky na finančných operáciách mimo Európskej únie. Taktiež menujú správnu radu, predstavenstvo a výbor audítorov. Guvernéri EIB v roku 2019 jednomyselne súhlasili s tým, že odchod Spojeného kráľovstva z Európskej únie nebude mať žiadny vplyv na upísané základné imanie EIB. Základné imanie EIB upísané Poľskom a Rumunskom sa 1. marca 2020 zvýšilo, vďaka čomu má EIB viac vlastných zdrojov ako pred brexitom.

Správna rada rozhoduje o pôžičkách, výpožičných programoch a iných finančných záležitostiach. Zasadá desaťkrát ročne s cieľom zabezpečiť správu banky v súlade so zmluvami EÚ, štatútom banky a všeobecnými smernicami ustanovenými radou guvernérov. Od 1. februára 2020 ju tvorí 28 členov, pričom každý členský štát menuje jedného člena a jedného člena menuje Európska komisia. Určených je aj 31 zástupcov. V záujme rozšírenia odbornosti správnej rady možno kooptovať šiestich odborníkov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach rady ako nehlasujúci poradcovia. Rozhodnutia sa prijímajú väčšinou, ktorú predstavuje najmenej 50 % kapitálu upísaného členskými štátmi a jedna tretina členov rady oprávnených hlasovať, pokiaľ nie je v štatúte stanovené inak. Rade predsedá prezident, ktorý nemá právo hlasovať.

Predstavenstvo je rezidentný rozhodujúci orgán banky. Dohliada na bežný chod banky, pripravuje rozhodnutia pre správnu radu a kontroluje ich vykonávanie. Zasadá raz týždenne. Predstavenstvo pracuje pod vedením prezidenta a pod dohľadom správnej rady. Ďalší ôsmi členovia predstavenstva sú viceprezidenti EIB. Členovia sú menovaní na obnoviteľné obdobie šiestich rokov a zodpovedajú sa výhradne banke.

Banka má aj nezávislý **výbor audítorov** podliehajúci priamo rade guvernérov. Zodpovedá za audit účtov banky a za overenie, či činnosti banky prebiehajú v súlade s najlepšimi bankovými postupmi. Správa výboru audítorov sa predkladá rade guvernérov spoločne s výročnou správou správnej rady. Výbor audítorov sa skladá zo šiestich členov menovaných na neobnoviteľné funkčné obdobie šiestich po sebe idúcich účtovných rokov.

ČO ĎALEJ?

ČO OČAKÁVAJÚ KLÚČOVÍ ZAMESTNANCI EIB VO SVOJICH SEKTORCH ALEBO NA SVOJICH TRHOCH V ROKU 2021.

Udržateľné investície sú jedinou produktívnou investíciou v našom hospodárstve. EIB reagovala na pandémiu nielen finančnými zdrojmi, ale aj pevným záväzkom na ich udržateľné využívanie. Pilierom je spoľahlivosť a banka hodlá sledovať svoje ekologické financovanie v súlade s nariadením EÚ o taxonómii, rámcom zriadeným Európskou úniou v roku 2020 na uľahčenie udržateľných investícií. Tento prebiehajúci proces berieme do úvahy na kapitálových trhoch vydávaním dlhopisov na ochranu klímy a na podporu udržateľnosti, ktoré sa pridelujú výhradne investíciám s ekologickým alebo sociálnym významom. V porovnaní so 7 % v roku 2019 narástol v roku 2020 objem týchto vydaných dlhopisov na viac ako 10 miliárd EUR, čo predstavuje 15 % z celkovej hodnoty programu financovania banky. Oprávnenosť by sa mala v roku 2021 rozšíriť, aby zahŕňala aj biodiverzitu a sociálne a cenovo dostupné bývanie.

Aldo Romani, vedúci oddelenia pre financovanie udržateľnosti, Riaditeľstvo pre financie

Vodohospodárske služby a služby spojené s úpravou odpadových vôd, ktoré sú základom zdravej spoločnosti, ustáli pandémiu. Banka dokázala pomôcť klientom, ktorí čelili krátkodobým ťažkostiam kvôli zákazu vychádzania a narušeniu obchodu, a aktivita sa v tomto odvetví v roku 2020 dokonca do určitej miery zvýšila. Táto vytrvalosť poukazuje na progresívnu povahu tohto odvetvia. Očakávame, že v nadchádzajúcich rokoch budeme naďalej zohrávať dôležitú úlohu ako partner pre toto odvetvie.

Thomas van Gilst, vedúci oddelenia pre bezpečnosť a odolnosť vody, Riaditeľstvo pre projekty

Začali sme s generálnou revíziou environmentálnych a sociálnych noriem EIB, ktorá sa má skončiť v roku 2021. Prechádzame od prístupu súladu a nespôsobovania škôd k pozitívnemu podieľaniu sa na environmentálnej udržateľnosti. Pokiaľ ide o biodiverzitu, v našich projektoch sa teraz zameriavame na čistý pozitívny vplyv. Dúfame, že zvrátením straty biodiverzity v projektoch financovaných bankou prispejeme v budúcnosti k prevencii šírenia patogénov, ako je COVID-19. A aby sme zabezpečili vyvodenie zodpovednosti za túto ambíciu, vyvinuli sme systém na sledovanie všetkých environmentálnych investícií v rámci finančných aktivít banky, ktorý bude v roku 2021 formovať a usmerňovať vývoj systému na sledovanie environmentálnych investícií v rámci platformy EÚ pre udržateľné financovanie a prispievať tak k definovaniu ekologických investícií v celej Európskej únii.

Adina Relicovschiová, vedúca oddelenia environmentálnej politiky, Riaditeľstvo pre projekty

V oblasti energetickej transformácie mimo Európy vidíme impulz pre nové operácie kombinovaného financovania s dôležitými partnermi, ako je napríklad Európska komisia, komunita v oblasti financovania rozvoja a súkromné financovanie, aby sme ľuďom priniesli čistú energiu a teplo. Cesta za dosiahnutím vplyvu bude náročná a bude si vyžadovať veľkú angažovanosť a spoluprácu v rámci banky.

Dirk Roos, vedúci oddelenia programov pre energetickú transformáciu, Riaditeľstvo pre projekty

Vidím, že oveľa väčší dôraz sa kladie na digitálne technológie a digitalizáciu – túto ucelenú koncepciu poskytovať malým podnikom technickú a inovatívnu pomoc, ktorú potrebujú, najmä prostredníctvom centier pre digitálne inovácie. Podnikateľom a malým podnikom musíme poskytovať väčšiu pomoc pri rozvíjaní ich nápadov, expandovaní a uvádzaní nových výrobkov na trh. Vidím veľa zmien v odvetviach, v obaloch z biologického materiálu, v biodegradovateľných výrobkoch, v recyklovaných odevoch, v obehovom hospodárstve. Mnohé z týchto zmien sa budú odvíjať od spotrebiteľov s cieľom vyrábať udržateľnejšie výrobky a produkovať menej odpadu. Vidím, že väčší dôraz sa tiež kladie na vodík ako dôležitú súčasť nášho nového energetického systému a zámer dekarbonizovať naše odvetvia ťažkého priemyslu. Pandémia nám pomohla uvedomiť si, akú dôležitosť budú mať inovácie a digitálne riešenia prostredníctvom blockchainu, veľkých dát (big data), vesmírnych a dokonca kvantových technológií pre podniky a spoločnosť ako celok na zvládnutie zdravotných a klimatických kríz. EIB má tak historickú príležitosť pomôcť pri mobilizácii investícií do týchto dôležitých oblastí.

Shiva Dustdarová, vedúca oddelenia finančného poradenstva v oblasti inovácií, Riaditeľstvo pre operácie

Keď nás zasiahla kríza spôsobená ochorením COVID-19, poradenské služby EIB rýchlo zmobilizovali podporu na pomoc klientom zorientovať sa a prispôbiť sa mimoriadnym okolnostiam. Rozsah tejto podpory siahla od poradenstva o tom, ako najlepšie využívať a kombinovať dostupné zdroje EÚ na riešenie vplyvu krízy, až po pomoc pri riadení prehodnocovania priorít pri investovaní či dokonca pomoc pri príprave nových vakcín. V budúcnosti bude poradenská podpora osobitne dôležitá pri urýchľovaní investícií orientovaných na budúcnosť, zameraných na zelenú a digitálnu transformáciu v rámci Európskej únie, ako aj mimo nej. Aj keď je nevyhnutné zaisťovať kvalitu investičných projektov, posilnenú úlohu poradenských služieb EIB vidíme aj v chápaní strategických trendov a priesečníkov medzi nimi, identifikovaní vznikajúcich nedostatkov a príležitostí a vývoji konkrétnych riešení pre nové výzvy.

Simon Barnes, riaditeľ, Poradenské služby, Riaditeľstvo pre operácie

EIB poskytuje okamžitú pomoc svojim klientom v strednej a juhovýchodnej Európe urýchľovaním uvoľňovania prostriedkov a sprístupnením 1 miliardy EUR ako nástroja určeného výhradne na boj proti ochoreniu COVID-19 v celom regióne. Hoci región dokázal zvládnuť prvú vlnu ochorenia COVID-19 relatívne dobre, na jeseň 2020 bol ťažko zasiahnutý druhou vlnou a očakávame, že naša súvisiaca úverová činnosť bude pokračovať aj v roku 2021.

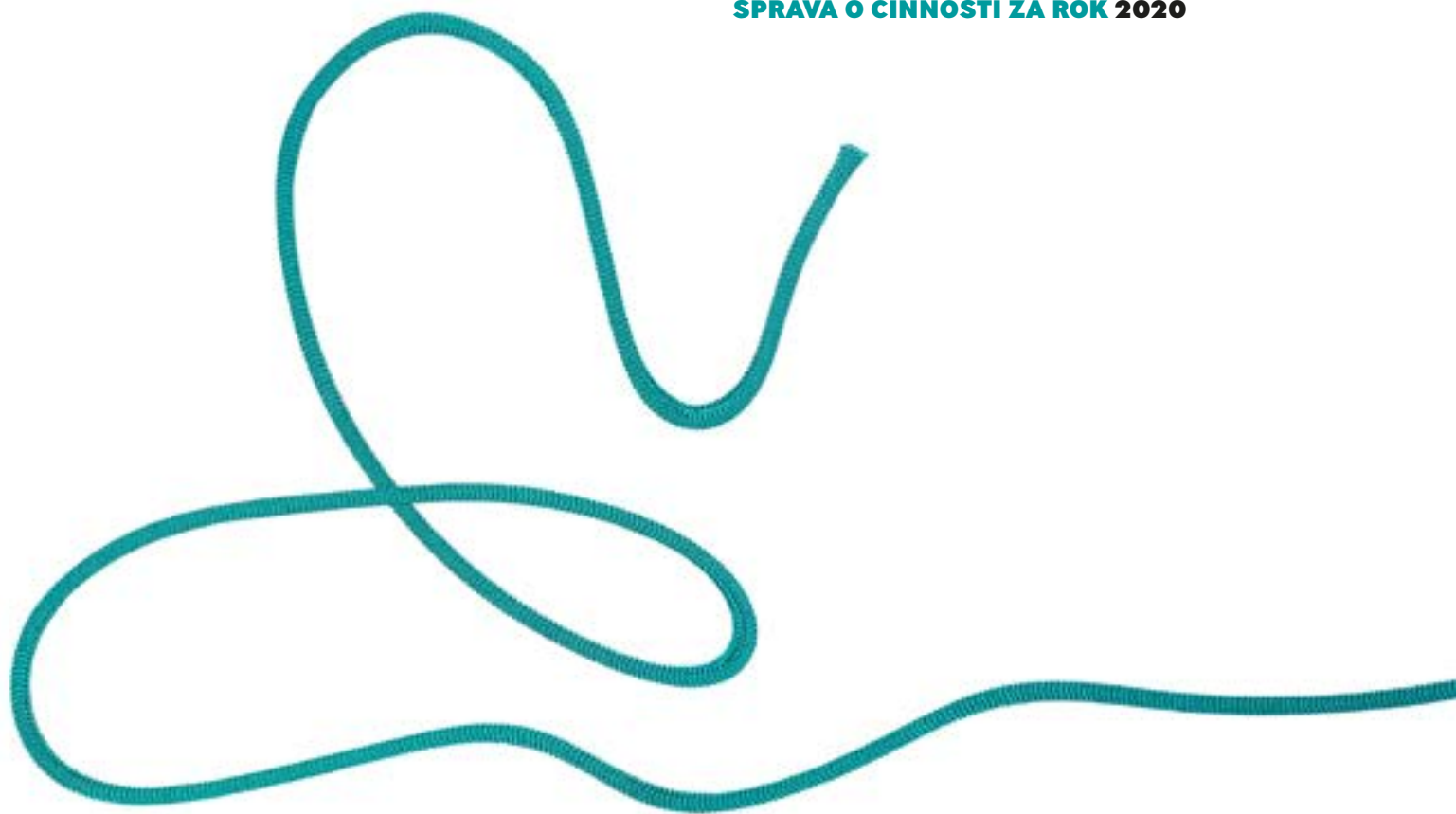
Anita Fuerstenbergová-Luciusová, riaditeľka, Stredná a juhovýchodná Európa, Riaditeľstvo pre operácie

**VIAČ INFORMÁCIÍ O FINANCOVANÍ SKUPINY EIB SPOJENOM
S KRÍZOU COVID-19 NÁJDETE NA WEBOVEJ STRÁNKE:**

www.eib.org/covid-19

KRÍZOVÉ RIEŠENIA

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2020

**Skupina Európskej
investičnej
banky**

Skupina EIB sa skladá z
Európskej investičnej banky a
Európskeho investičného fondu.

print: ISBN 978-92-861-4895-8
pdf: ISBN 978-92-861-4861-3

SK 03/2021